

Lesník

Obsah

- 3** Anketa
- 4** Na slovíčko s...
- 5** Vláda schválila LESOM SR mimoriadny odvod do rozpočtu.
- 6** OZ Semenoles v Nitre tento rok opäť úspešný
- 8** Unikátny Lesnícky náučný chodník - Haluzická tiesňava
- 9** Strelecké preteky
- ~ Športový deň v Priechode
- 10** Slovenskí lesníci navštívili poľských kolegov
- 11** A predsa rastú...
- 12** Lesy ČR odstoupily od smluv
- ~ Zkrachovala největší lesnická firma v ČR
- 13** Na výstave Lignumexpo
- 14** II. Otvorený lesnícky deň v Egri so slovenskou účasťou
- ~ Mňam Fest 2012
- 15** Nová krv v radoch lesných pedagógov
- ~ Lesná pedagogika na hrade Modrý Kameň
- 16** Okno do ZŠ Čáry
- ~ Novohradské poľovnícke dni
- 17** Jubileum Ing. Miroslava Manicu, CSc.
- 18** Šesť zastavení v živote profesora Papánka a Technickej univerzity vo Zvolene
- 19** Lesníci z rodu Belházy
- 20** 60. výročie vzniku Vyššej lesníckej školy v Remetských Hámroch
- 21** Výberkové hospodárenie v chorvátskych lesoch
- 22** Technická univerzita vo Zvolene šesťdesiatročná
- 24** Uveríte?
- ~ Zasmejte sa
- 25** Chata Slanická osada
Naše zariadenia
- ~ Tekvicová polievka
Receptár
- 26** Ahoj deti!
- 27** Kalendár akcií
- ~ Pracovné jubileá
- ~ Životné jubileá
- ~ Opustili nás
- 28** Oberačka na viniciach LESOV SR

6

9

13

22

Lesník

časopis zamestnancov
š.p. LESY SR
Banská Bystrica
október 2012

Šéfredaktor:
Ing. Vlastimil Rezek (vr)

Redaktori:
Ing. Milan Longauer
Ing. Rudolf Bruchánik
Jiří Junek

Stáli prispievatelia:
Mgr. Tatiana Figurová
Ing. Viliam Stockmann

Foto na titulnej strane:
Vlastimil Rezek

Grafická úprava:
ANGEMY, s.r.o.
www.angemy.eu

Adresa redakcie:
LESY SR, š.p.
Námestie SNP č. 8
975 66 Banská Bystrica
telefón: 048/43 44 278
fax: 048/43 44 191
e-mail: vlastimil.rezek@lesy.sk

Mám rád pozitívne horoskopy. Neublížia a aj keď sa niekedy nedarí, človeka naštartujú k vyšším výkonom. Lepšie sa číta, že dnes máte šťastný deň, ktorý prinesie príjemné prekvapenie, alebo že sa vám svojou pracovitosťou podarí prekonať prekážky, ako to, že nech urobíte, čo urobíte, bude to zbytočné a mali by ste radšej zostať zatvorení v svojej izbe.

Celkovo je ale takýchto pozitívnych povzbudení okolo nás pomerne málo, skôr sa na nás valia tony depresívnych vyjadrení o márnosti všetkého. „Negativizmus vládne svetom,“ tvrdia viacerí moji známi najmä z podnikateľských kruhov. Nie je to celkom tak. „Blbou náladu“ poznajú síce napríklad aj v Česku a v ďalších susedných krajinách, no subjektívne mám pocit, že Slováci sú v tomto obore na špiči. Aj tu sa však nájdu výnimky a napriek očakávaniam často medzi ľuďmi, ktorí sú na tom relatívne najhoršie. Dokážu sa však navzájom povzbudiť, alebo čítajú tie správne horoskopy.

Takže jeden pre všetkých. Čokoľvek vás dnes nepríjemného stretlo, vedzte, že po tom horšom prichádzajú vždy lepšie chvíľky a to dobré sa napriek všetkým zmenám obtrie aj o vás.

Prijemné čítanie.

Blasivil Durd

Anketa

Podľa predbežných odhadov hrozí podniku v budúcom roku prepád do straty a na stole je niekoľko variantov riešenia tohto problému. Myslíte si, že existujú vnútorné rezervy, ktoré by udržali podnik v zisku bez radikálnych riešení?

Peter Pšak

riaditeľ OZ Sobrance

V prvom rade neviem, aká je výška odhadovanej straty na budúci rok a preto ani nedokážem zodpovedne povedať či naše vnútorné rezervy sú dostačujúce na eliminovanie vzniknutej situácie. No nemusíme si klamať a tváriť sa, že nemáme rezervy. Ideálna by bola situácia, keď by spolu s vnútornými rezervami, postačili aj menej radikálne riešenia.

Juraj Balázs

riaditeľ OZ Rožňava

? – vo väčšine prípadov je asi ľahšie rozhodovanie ak máme na záležitosť možnosť pohľadu „z hora“, ale myslím si, že v tomto prípade pri primeranej kompetencii môžu nájsť rezervy aj „manažéri“ na jednotlivých organizačných zložkách s podrobným poznaním špecifických potrieb výroby. Je možné, že by sa našlo menej bolestivé riešenie a zároveň dosiahnutie cieľa - zvýšenie produktivity práce s následným znížením režijných nákladov - v neposlednej rade možná s väčším dosahom na ochranu majetku štátu. Ak však hovoríme o zisku, tak by sme nemali zabúdať na výnosovú časť a to napr. poľovnícky turizmus, aktívnejší prístup pri prenájmoch, diverzifikácia tržieb – tepelné hospodárstvo, biomasa, energetika, voda... Boli by sme zlí manažéri, ak by sme povedali, že rezervy neexistujú...

Róbert Kiš

riaditeľ OZ Trenčín

Fakty hovoria jasnou rečou. Pokles ťažieb ako aj zmena ich štruktúry, vo vzťahu podielu ihlič. listn., sú (okrem iných faktorov) realitou, ktorú nie je možné prehliadnuť.

V každej firme, a teda aj v našom

podniku, určite existujú vnútorné rezervy. Osobne vidím stále priestor hlavne v pokračujúcom procese optimalizácie Obchodno-logistického modelu (hlavne v časti optimalizácie nákladov logistiky dreva). Ďalej v permanentnom dôraze na jednotné uplatňovanie všetkých prijatých princípov a zásad organizácie riadenia firmy ako celku (na všetkých stupňoch riadenia). To všetko je samozrejme podmienené zodpovedným rešpektovaním regionálnych charakteristík obhospodávaných území a vplyvu diferenciálnej renty.

Nie všetky ostatné prvky využitia úspor nákladov sa však dajú plnohodnotne využiť bez vplyvu na trvalo udržateľné (resp. bezpečné) hospodárenie podniku v dlhodobejšom časovom horizonte.

Preto som presvedčený, že nie je a ani nebude zmysluplnou reakciou na výraznú zmenu základných vstupných atribútov hospodárenia podniku, snaha o bezprecedentné udržanie súčasného stavu aj za cenu dramatického znížovania nákladov a následnej stagnácie rozvoja firmy ako celku.

Dušan Timko

riaditeľ OZ Prešov

Na našom odštepnom závode vidím jednoznačne veľké finančné rezervy a možnosti v odpredaji prebytočného majetku, ale veľmi zložité administratívne postupy tento predaj v súčasnosti zbytočne komplikujú, doslova až „znemožňujú“. Len areály bývalých OZ a ďalšie väčšie stavby (dohromady deväť objektov) majú cenu cca 2,5 milióna eur a ich údržba a starostlivosť o nich stojí každoročne ďalších 200 tisíc eur. Spolu s ostatným nepotrebným majetkom, ako sú menšie stavby, garáže, hospodárske budovy, pozemky a pod. to činí za celý náš OZ cca sedem miliónov eur, ktoré by sme mohli v budúcnosti predajom získať. A to už je veľmi zaujímavé číslo nielen z hľadiska nášho závodu, ale aj v rámci celého podniku.

Milan Berešik

riaditeľ OZ Čadca

Je prekvapenie, že LESOM SR š.p. po historicky najvyššom zisku v r. 2011 hrozí v budúcom roku niekoľkomiliónová strata. Viem, že pokles ťažby ihličnatého dreva sa pod to výrazne podpíše, ale myslím si, že každý OZ (vrátane špecializovaných a ústredia GR) vedia o svojich vnútorných rezervách.

V tejto ťažkej a zložitej dobe môže každá organizačná zložka výrazne prispieť k eliminácii tejto straty práve odkrytím týchto rezerv.

OZ Čadca napriek tomu, že počas posledných troch rokov bol najviac postihnutý poklesom ťažieb, dokáže prijatím opatrení na zefektívnenie výroby a riadiaceho procesu, pri zohľadnení regionálnych špecifik (vlastníctva lesov) zabezpečiť v ďalších rokoch dosahovanie kladného hospodárskeho výsledku. Tak ako to bolo počas celého obdobia od vzniku LESOV SR š.p.

Igor Zboja

riaditeľ OZ Námestovo

Turbulencie ohľadom ohlásenej reorganizácie sú opodstatnené. Mnoho ľudí odpracovalo v podniku LESY SR. š.p. mnoho rokov, venovalo mu najproduktívnejšie roky svojho života, často aj na úkor svojich rodín, mnohokrát aj v mimo pracovnom čase a dnes by mali skončiť na úrade práce. Vnútorné rezervy určite existujú – či už sú to rôzne úsporné opatrenia, reálne ceny za predaj dreva ako aj nové rozvojové aktivity. V krátkej budúcnosti dôjde k prirodzenému odchodu ľudí a redukcii zamestnancov na požadovaný stav. Ohlásenou reorganizáciou bude dochádzať k znehodnocovaniu hmotného majetku štátu vid' v predchádzajúcom období zrušené OZ.

Peter Mixtaj

► Pokračovanie ankety na strane 7 a 13

Na slovíčko s...

Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene si v krátkom čase pripomenie piate výročie, kedy je organizačne začlenené pod podnik LESY SR. Čo sa za tento čas podarilo dosiahnuť a aké sú plány do budúcnosti, sme sa rozprávali s vedúcou múzea Ľubicou Milanovou a jej zástupkyňou Tatiou Figurovou.

Mgr. Ľubica Milanová

Mgr. Tatiana Figurová

Budovy múzea s novou fasádou

Ako sa zmenili podmienky vašej práce po začleníení múzea pod podnik LESY SR?

Lesnícke a drevárske múzeum po roku 1989 patrilo postupne pod troch zriaďovateľov. V roku 2006 sa rozhodnutím posledného zriaďovateľa stalo súčasťou Múzea vo Sv. Antone. Zásadným rozdielom oproti týmto rokom je najmä finančná istota, ktorá nám dovoľuje robiť koncepčne a systematicky sa venovať viac lesníctvu. Dostali sme sa do centra diania a nemusíme sa pozerieť na prácu lesníkov zvonku. Otvárajú sa nám tým veľké možnosti pri výskume a akvizíciách zbierkových predmetov.

Veľký posun nastal aj pri rekonštrukcii dvojbudovy, ktorá sa začala už pred 20 rokmi. Pravidelným prísunom investícií sa postupne podarilo dokončiť výstavné priestory, kde sme získali približne 285 m²

novej výstavnej plochy, ktorá sa postupne zaplňa novými výstavami realizovanými z projektovej činnosti.

Ktoré konkrétne výstavy môžu návštevníci múzea v nových priestoroch nájsť?

V minulom roku sme sprístupnili dve stále výstavy „Les v zrkadle vedy“ a „Tradičné remeslá pre dnešok“. Tieto výstavy budú dlhodobo sprístupnené a v nasledujúcom roku ešte doplnené ďalšou stálou lesníckou výstavou, ktorá sa teraz rodí a jej pracovný názov znie „Hlas lesa.“

O čom bude táto výstava?

Mala by poskytnúť ucelený obraz na les a spôsoby hospodárenia s ním, tak ako nám to zachovaná historická dokumentácia (zbierkové predmety, písomný a obrazový materiál) vývoja lesníctva na území

Slovenska ponúka. Konkrétny scenár výstavy je zatiaľ v štádiu oponentúry. Všetky tri výstavy sa darí realizovať s príspevom fondov EÚ v rámci Programu rozvoja vidieka. Tým chceme povedať, že sa múzeu darí získavať peniaze aj z iných zdrojov ako z LESOV SR. Takisto krátkodobé výstavy čiastočne financujeme aj z financií regionálnej aj miestnej samosprávy.

Zásadnou zmenou, ktorá prišla po roku 2009 bolo to, že podnik presunul prácu s verejnosťou na plecia pracovníkov múzea. Na jednej strane sa prehĺbili väzby na podnik a na odštepne závody, s ktorými sme inak nemali možnosť aktívne spolupracovať. Pomáhame im pri kultúrno-spoločenských akciách, odhaľovaní Významných lesníckych miest, pri oslavách historických výročí a pri tvorbe a vydávaní publikácií.

Na druhú stranu nás tieto povinnosti obmedzili v našich základných odborných činnostiach a to je práca so zbierkovým fondom. Záujem o našu prácu zo strany OZ aj z externého prostredia mimo podniku LESY SR narastá, no sme personálne limitovaní.

Kolko pracovníkov má v súčasnosti LDM a aké je ich zaradenie?

Celý kolektív múzea má 13 pracovníkov. Základné odborné múzejné činnosti vychádzajúce zo zákona o múzeách a spojené so zbierkovým fondom realizujú šiesti pracovníci. Dvaja kolegovia majú na starosti prácu s verejnosťou (prispievanie do Lesníka, VLM, LNCH, LIK, spolupráca pri podujatiach v Lesníckom skanzene, Lesnícke dni); knižnicu v rozsahu okolo 16.000 titulov má na starosti jedna pracovníčka. Jedna pracovníčka robí sprievodcu a lektora pre návštevníkov a ostatní sú zamestnanci, ktorí zabezpečujú potrebný servis. Komu by sa to zdalo veľa, musíme podotknúť, že máme v správe nielen sídlo múzea na námestí vo Zvolene, ale aj depozitárne priestory na okraji Zvolena. Ďalší depozitár je umiestnený na námestí a spravujeme aj budovu starej lesovne v Kysihýbli. Naši

Drvo vždy živé - tradičné remeslá pre dnešok časť stolárstvo.

zamestnanci majú v svojej pracovnej náplni viacero kumulovaných funkcií. Nespomenuli sme napríklad spoluprácu s Lesníckym skanzenom vo Vydrowskej doline, kde sú dve vysunuté expozície v kaplnke a horárni.

Kto si celkom nevie predstaviť prácu v našom múzeu, môže si pozrieť náš plán činnosti, ktorý realizujeme v poslednom období s vypätím síl, ale stále v požadovanej kvalite, za čo treba všetkým kolegom len poďakovať.

Čo sa vám za týchto päť rokov nepodarilo?

Najaktuálnejším problémom múzea je stále nevyhovujúci stav depozitárov, v ktorých sú uložené zbierkové predmety týkajúce sa najmä lesníctva a drevárstva. Je tam uložených cca 15.000 ks zbierkových predmetov.

Prečo nie sú uložené v LDM Zvolen?

Pri plánovaní rekonštrukcie LDM sa pred 20 rokmi nepočítalo s umiestnením depozitov v priestoroch múzea, naopak, plánovala sa jeho výstavba v blízkosti múzea. Žiaľ, finančná situácia tento zámer neumožnila a priority boli vždy niekde inde. Tento problém sa snažíme vyriešiť iným spôsobom. Najlepšie by však bolo, aby depozit zostal kvôli ochrane, bezpečnosti a každodennej manipulácii so zbierkovými predmetmi v rámci mesta Zvolen.

Využíva verejnosť zbierkové predmety?

Samozrejme, najmä študenti a doktorandi z TÚ Zvolen či katedry histórie Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Poskytujeme aj doplnkové služby, ktorými sú napríklad štúdium odbornej aj regionálnej literatúry a archívneho a historického obrazového materiálu. Z týchto služieb a tiež zo vstupného má múzeum aj svoje vlastné príjmy. Napríklad v poslednom čase sa pripravuje monografia

Drvo vždy živé - tradičné remeslá pre dnešok časť tokárstvo. ↗

Les v zrkadle vedy rozpad smrečín - prenos výsledkov z výskumu do praxe.

mesta Zvolen, kde podstatnú časť obrazového materiálu poskytlo za úplatu práve naše múzeum.

Aká je návštevnosť múzea?

Vlani to bolo okolo 20.000 ľudí, treba však podotknúť, že to bolo aj s expozíciou na Zvolenskom zámku. Najväčší podiel majú študenti a žiaci. Základné vstupné je 1,2 eura. Možno aj pre veľkú vzdialenosť z okrajových OZ nás ešte nenášli viacerí kolegovia z LESOV SR, čím ich na návštevu srdečne pozývame.

Aké sú zámery múzea, kde vidíte LDM v nasledujúcich rokoch.

Naším hlavným cieľom pre najbližšie roky je dokončenie rekonštrukcie budov LDM aj s príslušným areálom, kde treba vhodne riešiť rozsiahly priestor za múzeom. Šancu vidíme v novom programovacom období EU 2014 – 2020, kde napríklad plánujeme podať spoločný projekt s maďarskými kolegami v rámci cezhraničnej spolupráce.

Chceme tiež dostať naše výstavy bližšie ku kolegom a preto ich plánujeme postupne inštalovať na odšepných zvodoch. V súčasnosti už sú na OZ výstavy „Významné lesnícke miesta na Slovensku“ a na GR je v súčasnosti výstava „Rozpadajúce sa smrečiny.“ Úplne aktuálna je príprava medzinárodnej konferencie „Z histórie lesného dopravníctva“ v spolupráci s Národným zemедělským muzeom v Prahe a s TÚ Zvolen v dňoch 24.-26. októbra.

Doteraz sme sa rozprávali o tom, čo priniesli LESY SR pre LDM. Teraz sa opýtam, čo prinieslo, prípadne čo môže priniesť LDM pre LESY SR?

Lesníctvo je súčasťou kultúrneho dedičstva tejto krajiny a štátny podnik sa prostredníctvom múzea stáva garantom jeho ochrany. Prináša pre LESY SR ako pamätová a fondová inštitúcia systematickú a pravidelnú prácu s verejnosťou. Poskytujeme priestor na výchovu a vzdelanie. Sme tiež kultivovaným reprezentatívnym priestorom podniku. Staráme sa o uchovanie histórie a dokumentovanie súčasnosti lesníctva a týmto všetkým vytvárame pozitívnu propagáciu a reklamu podniku.

Ďakujem za rozhovor

-vr-

Vláda schválila LESOM SR

na budúci rok mimoriadny päťmiliónový odvod do štátneho rozpočtu

Po tohoročnom transfere zisku podniku LESY SR do štátneho rozpočtu vo výške 20 miliónov eur schválila vláda mimoriadny odvod z predpokladaného zisku podniku aj na budúci rok. V tomto prípade to bude päť miliónov eur. Je treba pripomenúť že v minulosti štát na správu štátnych lesov prispieval a prvýkrát predpísal podniku odvod do štátneho rozpočtu v roku 2008. Vtedy to bolo 200 miliónov korún, čo je v prepočte konverzným kurzom 6,64 milióna eur. Podnik tento odvod vyriešil vzhľadom k nedostatku voľných zdrojov bankovým úverom. Tohoročná úhrada 20 miliónov eur, z ktorej už sú splatené tri štvrtiny, je v podstate odčerpaním zisku za roky 2010, 2011 a predpokladaného zisku z tohto roku.

V Európe existujú rôzne spôsoby finančného vyrovnania za obhospodarovanie štátnych lesov a pravidelná dividenda patrí k jedným z nich. Problém pri LESOCH SR je v turbulenciách, ktorými prechádza trh a v zmenách, ktoré práve prebiehajú v štruktúre a výške ťažieb podniku. Po rekordných ťažbách z rokov 2009 a 2010 na úrovni takmer päť miliónov m³, očakáva podnik v tomto roku ťažbu okolo 3,8 milióna m³ a v budúcom roku to bude ešte o 200.000 m³ menej. V porovnaní s históriou je to prepad na úroveň ťažieb z prvej polovice minulého desaťročia, takže na prvý pohľad žiadna tragédia. Treba pripomenúť, že priemerný hospodársky výsledok z týchto rokov je približne minus dva milióny eur a v rokoch 2005 až 2007 sa zisk stabilizoval na úrovni 2,7 – 2,8 milióna eur. Za posledných sedem rokov sa však niekoľko vecí zmenilo. Po prvé sú to ceny materiálov a služieb, ktoré neustále rastú, no najzávažnejším momentom je asi zmena pomeru sortimentov ťaženého dreva. Z prevažne ihličnatých ťažieb v posledných rokoch sa v tomto roku otočil pomer v prospech listnatého dreva. V budúcom roku to bude podľa predbežných odhadov takmer katastrofických 39 % ihličnatého a 61 % listnatého dreva. Vzhľadom na to, že nepôjde o kvalitný dub, ale prevažne o buk vo všetkých jeho cenovo poddimenzovaných formách, tržby a zisk poklesnú.

Pokiaľ bude podnik hospodáriť štandardne tak, ako v posledných rokoch, prepadne sa do straty. Prvé čísla vychádzajúce z VT2 hovoria o strate okolo deväť miliónov eur. Podľa ekonomického riaditeľa Ľuboša Németha bude bez zásadnej zmeny a zníženia režijných nákladov veľmi ťažké vytvoriť taký zisk, aby sa mohol uskutočniť predpísaný odvod do štátneho rozpočtu. Na päťmiliónový odvod treba vytvoriť hrubý zisk viac ako šesť miliónov eur.

-vr-

OZ Semenoles v Nitre tento rok opäť úspešný

Odštepny závod Semenoles pravidelne predstavuje a prezentuje širokej profesionálnej ako aj laickej verejnosti na medzinárodných veľtrhoch v Nitre svoje produkty a inovácie, ktoré sú výsledkom vyše 80-ročných skúseností závodu a jeho pracovníkov v súčasnosti pod odborným a profesionálnym dohľadom riaditeľa OZ Ing. Jána Raka.

Na medzinárodnej poľnohospodárskej a potravinárskej výstave AGRO-KOMPLEX 2012 v Nitre, ktorá sa konala 23. – 26.8. 2012 OZ Semenoles už po tretíkrát získal titul „Zlatý kosák“ za expozíciu sadových úprav, ktorý udeľuje minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky. OZ Semenoles v súťaži exponátov zastupovalo škôlkárske stredisko Jochy pod dozorom pána Samuela Kozánka, vedúceho strediska. Témou súťaže bola Liptovská dedina, chatové úpravy a úpravy okolia rodinných domov. Návštevníci sa mali možnosť inšpirovať esteticky vyváženou kombináciou technických a okrasných prvkov. Boli prezentované trávnikové pozemné závlahy, živé

ploty, rôzne typy skaliek a výsadba odraslených stromov. V rámci výstavy si bolo možné zakúpiť kvalitný okrasný sadbový materiál zo širokej ponuky OZ Semenoles.

Na výstave LIGNUMEXPO LES, ktorá sa konala 2. – 5. 10. 2012 OZ Semenoles získal hodnotné ocenenie v kategórii „Stroje pre lesné hospodárstvo“. Medzinárodná hodnotiteľská komisia z prihlásených exponátov vyberala najlepšie do súťaže o Cenu veľtrhu Lignumexpo – Les

2012. Bolo prihlásených 18 exponátov v šiestich súťažných kategóriách, zostavených podľa účelu použitia. Slávnostné odovzdanie cien bolo dňa 2.10.2012 večer. V každej kategórii bol odmenený jeden výrobok cenou veľtrhu spolu s diplomom, resp. čestným uznaním.

OZ Semenoles vo svojej súťažnej kategórii prezentoval využitie odpadov pri lúštení šišiek lesných drevín na okrasné účely. Destiláciou odpadu semennej suroviny jedle získame zložité organické látky ako sú silice a éterické oleje, ktoré sú svojim zložením využiteľné vo farmaceutickom priemysle a tiež sterilný mulčovací materiál, ktorý je ojedinelým a veľmi estetickým materiálom pri vegetačných úpravách. Komisia ocenila ekonomické a ekologické využitie odpadov pri lúštení šišiek lesných drevín na okrasné účely a mulčovanie pôdy pri parkových úpravách. Ocenenie, ktoré OZ Semenoles získal za svoj prínos v hodnotenej oblasti bude slúžiť na ďalšiu propagáciu výrobkov závodu.

Martin Honec

riadiťel' OZ Rimavská Sobota

Každý problém sa vždy môže riešiť viacerými spôsobmi. Čo sa týka vnútorných rezerv, každý OZ ich určite má. Z pohľadu navrhovaného riešenia vítam reorganizáciu LS a LO, čím by sa dosiahla rovnaká štruktúra vonkajšej prevádzky pri každom OZ. Rezervy vidím taktiež v zosťihnutí personálneho obsadenia ústredia terajších odštepných závodov. Zvýšiť priemerné speňaženie cez elektronické aukcie dreva. Obmedzenie elektronických preberacích protokolov pri dodávkach drevnej hmoty odberateľom, respektíve reklamácie riešiť ihneď pri dodávke. Zjednodušiť a zefektívniť predaj prebytočného majetku. V neposlednom rade upraviť ceny listnatého, hlavne vláknového dreva.

Milan Garaj*riadiťel' OZ Topolčianky*

Keď sa zamýšľam nad toto mimoriadne vážnou otázkou a popritom si premietam historické milníky zmien v lesnom hospodárstve, dochádzam k nasledovným záverom:

Polesia s nevelkou výmerou a jednoduchým personálnym obsadením boli vyhovujúce len v tej dobe, aká bola...

Lesné správy, ktoré po určitých zmenách fungujú i v súčasnosti, samozrejme s vyspelejším personálnym obsadením majú dlhodobú perspektívu. Pomerne vyspelý IS, technické vybavenie a vzájomná prepojenosť s ústredím GR má ďalšie pozitívne dopady...

Tieto pozitívne zmeny evokujú prehodnotiť celú ekonomiku nášho podniku, ale realita nižších ťažieb v nasledujúcich rokoch nám ukazuje jasnú tvár. Dlhodobu sa tento problém nedá pred sebou tlačiť, treba prijať radikálne opatrenia v počte funkčných OZ.

Rezervy sa ešte v malej miere nachádzajú na každej riadiacej jednotke, lenže na tom sa nedá budovať dlhodobu prosperujúca ekonomika nášho podniku.

Každý dobrý hospodár si menšie rezervy a tromfy ponecháva...

Vladimír Masica*riadiťel' OZ Slovenská Lupča*

Udržať podnik v zisku bez radikálnych riešení je možné len ďalšími radikálnymi riešeniami. Ja osobne za ne považujem:

- Legislatívne doriešiť správu DVT v intravilánoch obcí (obce môžu na ne čerpať eurofondy)
- Náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania
- Zjednodušenie predaja dubiálneho majetku a navýšenie právomocí OZ pri jeho predaji (je potrebné vyhnúť sa opakovaným znaleckým posudkom)
- Je na čase zaoberať sa na úrovni štátnych orgánov spolpatnením verejno-prospešných služieb, ktoré zabezpečuje LH
- Stanovenie HV pre OZ bez vnútropodnikových nákladov. Vylúčenie predaja prebytočného majetku OZ voči OZLT

- Efektívnejšie využívať financovanie z Eurofondov.

Na druhej strane, nakoľko sme závislí na predaji drevnej hmoty, je mi jasné, že môže prežiť len ťažbovo silný OZ a zároveň zrealizovanie cien dreva voči európskemu trhu (s tým súvisiace uzatváranie KZ). Neviem koľko variantov riešenia existuje, ale jeho oddiaľovanie nás skôr či neskôr dochytí. Podotýkam ale, ak nesieme zodpovednosť, musíme mať aj právomoci.

Dušan Ramaj*riadiťel' OZ Beňuš*

Vnútorné rezervy určite existujú, ale či sú všetky ihneď realizovateľné, je z môjho pohľadu otázne. Na 4-6 riadkoch sa nedajú vymenovať a nie je ani vhodné ich v súčasnosti prezentovať cez časopis bez diskusie. Viem si predstaviť aj menej radikálnu, postupnú reorganizáciu, pri prijatí úsporných opatrení rozloženú na dlhšie obdobie.

Pavel Uhrík*referent správy a manažmentu majetku OZ Beňuš*

Je náročné pre človeka stojaceho na zemi povedať, kde strecha zateká. Je tak isto náročné odpovedať na otázku, či je možné bez radikálneho riešenia dosiahnuť zo straty zisk. Jedno je však isté. Ak sa loď potápa preto, že do nej zateká voda, nevyrieši to kapitán lode tým, že hodí časť posádky do vody a budem dúfať, že voda prestane do lode natekať. Dosiahne len to, že odialí čas potopenia lode.

Podobný príklad môžem uviesť i z našich rodín, ktoré sa dostávajú vzhľadom na malé príjmy do záporných čísel. Sú zlí rodičia ak sa snažia dosiahnuť úsporu tým že vyženú deti do sveta, aby sa starali sami o seba, lebo je to pre rodinu úspora. Správni rodičia hľadajú priestor na zníženie výdavkov a zvýšenie príjmu inými cestami, ktoré neohrozia rodinu a nespôsobia jej rozklad a tak by to malo byť aj v našej firme.

Pavol Král*riadiťel' OZ Kriváň*

LESY SR, š.p. zabezpečuje obhospodarovanie lesov na území celého Slovenska v širokej rozmanitosti prírodných podmienok, ktoré by bolo potrebné zohľadňovať v diferenciálnej rente v súčinnosti s plnením okrem hospodárskych aj všetkých celospoločenských funkcií, zatiaľ však nevhodných. V súčasnosti spracovateľmi a obchodníkmi žiadané ihličnaté drevo prináša producentovi vyššie speňaženie, ako listnaté, ktorého podiel je stále rastúci. Preto potenciál dodávok listnatého dreva by mal byť podnetom pre spracovateľov dreva, ktoré by pri lepšom zhodnotení prinieslo aj pre podnik LSR, š.p. zvýšený efekt a tým aj zdroje pre ďalšie trvaloudržateľné obhospodarovanie lesov.

Druhým významným zdrojom zvýšenia príjmov vidím v zjednodušení predaja prebytočného majetku. Jedná sa hlavne

o budovy, ktoré sú už roky neobsadené, chátrajú a strácajú na svojej hodnote. Veľmi náročný a zdĺhavý proces prípravy predaja a jeho schvaľovanie nakoniec odrádza potenciálnych záujemcov a výsledok práce mnohých pracovníkov prichádza nazmar.

Viem, že tieto podnety smerujúce na rozhodnutia celospoločenské, alebo na úrovni nášho rezortu, poukazujú len na niektoré rezervy, ale rezervy by mal hľadať každý zamestnanec vo svojej práci a ich odkrytie by mohlo pomôcť k riešeniu problémov, ktoré sú načrtnuté v základnej otázke ankety.

Martin Strmeň*riadiťel' OZ Vranov n/T*

Ak chceme udržať podnik v zisku, radikálnejším riešeniam, vrátane reorganizácie sa nevyhneme. Odhaľovanie vnútorných rezerv musí byť toho súčasťou. Pri predpokladanom vývoji znižovania celkového objemu výroby dreva a poklesu ihličnatých sortimentov v budúcom období, musíme znížiť najmä podiel režijných nákladov a to bez organizačných zmien pôjde ťažko.

Aby výsledky zmien boli efektívne a dlhodobejšie vyžaduje si komplexné riešenie vrátane úpravy informačného systému i odmeňovania zamestnancov. Rezervy sú aj v zhodnocovaní dreva a mali by sme postupne zvyšovať aj jeho ceny, v porovnaní s okolitými štátmi ich máme nižšie.

Radomír Nečas*riadiťel' OZ Šaštín*

Uvádzať prognózu do ďalšieho obdobia môžem len za náš odštepny závod, nakoľko už teraz viem, že v budúcom roku dosiahneme lepší hospodársky výsledok ako v tomto roku. Najväčší vplyv na tento fakt má výška ťažby, ktorá je stabilná a z dlhodobého hľadiska etát stúpa. Nemalý podiel na zlepšení má však aj prirodzené zníženie počtu zamestnancov na odštepnom závode odchodom do dôchodku a neprijímanie nových zamestnancov. Jedným z podporných riešení bude odpredaj prebytočného majetku, ktorý nás finančne zatažuje.

Nemám informácie o akú výraznú stratu ide v podniku, ale na našom OZ existujú ešte vnútorné rezervy, ktoré by posunuli hospodárenie k vyššej efektívitve.

Ivan Danček*riadiťel' OZ Smolenice*

Isteže, vždycky existujú vnútorné rezervy otázkou je, nakoľko sú dostačujúce. Ak by sme dokázali rýchlo nájsť také, ktoré sa dajú účinne, a s dlhodobým efektom vložiť do systému riadenia a výroby, potom by sa dali minimalizovať radikálne riešenia. Ak sa nám to však nepodarí, alebo takého rezervy ani nemáme potom sú v záujme udržania firmy radikálne riešenia nevyhnutné.

Unikátny Lesnícky náučný chodník - Haluzická tiesňava

realizoval prof. Skatula, možno výrazne obmedziť degračno-erozívne procesy v krajine. Je príkladom systémového riešenia komplexu opatrení stabilizácie územia a záujmu štátu o riešenie udržateľného využitia a ochrany už v 20-tych

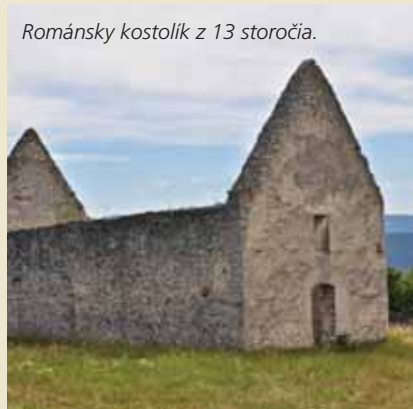
Odhalenie orientačnej tabuľky.

Na území Západného Slovenska v okrese Nové Mesto nad Váhom sa nachádza obec Haluzice. Je situovaná severovýchodne v oblasti Bošáckej doliny. Po jej dôkladnej obhliadke v zložitom teréne a spoznaní jej prírodných krás, zaujímavosti a historických pamiatok návštevník zistí, že obec patrí medzi pozoruhodné miesta v Trenčianskom kraji. Nachádzajú sa tu dve významné pamiatky: chránená prírodná pamiatka Haluzická tiesňava a zrúcanina Románskeho kostolíka s hradiskom.

Originálnou bošáckou slivovicou privítal starosta obce Haluzice dňa 19.7.2012 účastníkov otvorenia Lesníckeho náučného chodníka Haluzická tiesňava. Malý ceremoniál sprístupnenia Haluzickej tiesňavy otvorili vedúci výrobo-technického úseku OZ Trenčín Ing. Stanislav Paučín a vedúca LDM Zvolen Mgr. Ľubica Milánová.

OZ Trenčín v spolupráci s Lesníckym a drevárskym múzeom vo Zvolene sprístupnili, v rámci teritória OZ, v poradí už druhý náučný chodník, kde je možnosť pozitívne predstavovať prácu lesníkov širokej verejnosti. Celková dĺžka chod-

Románsky kostolík z 13 storočia.

ník je 1100m, dĺžka chodníka priamo v tiesňave cca 500m. Je určený pre všetky vekové kategórie, nenáročný, cca 1 ½ hodinová prechádzka. Uplynul už skoro rok od vyhlásenia tejto lokality za významné lesnícke miesto. Dalším cieľom je poodhaliť návštevníkom tiesňavy viac zo symbiózy unikátneho technického diela človeka a zaujímavého výtvoru prírody. Vznikla erozívnu činnosťou Haluzického potoka, ktorý sa v prvej fáze zarezal do málo odolných dolomitov a v neskoršej fáze prerazil k ešte menej odolnej vrstve hlinitých bridlíc. Haluzická tiesňava je ukázkovou ilustráciou „riečneho pirátstva“. V horizonte niekoľkých storočí dozadu bola strž ešte pomerne krátka. Eróziu sa rýchlo prehľbovala a predĺžovala. Svojím dnom nakoniec prerazala koryto iného potoka. Kaňon má dnes dĺžku 1,5 km, hĺbku 50 m a šírku 200 m.

Náučný chodník je príkladom toho, ako súborom biologicko-technických opatrení, ktoré zmysluplným spôsobom

rokov 20. storočia. V súčasnosti je systém technických objektov Haluzickej tiesňavy zaradený v majetku štátneho podniku LESY SR. Zároveň je OZ Trenčín obhospodarovateľ lesných porastov v rámci tiesňavy. Na predmetnom území je vyhlásený 4. stupeň ochrany. Správcom vodného toku je Slovenský vodohospodársky podnik. Z uvedených skutočností je zrejмый prienik záujmov a priorít viacerých organizácií na tak malom území. Náučný chodník je reálnym príkladom spoločného úsilia všetkých uvedených organizácií na zabezpečenie trvalej funkčnosti dnes už takmer 95-ročného diela.

Lesnícky náučný chodník Haluzická tiesňava by sa mal stať ďalším z nástrojov, ktoré zabezpečujú predstavenie práce lesníkov, ochranárov a vodohospodárov. Veríme že prispesie k zmene postoja mnohých ľudí, ktorí vidia lesníkov, len ako tých, ktorí ťažia a predávajú drevo. Že dokáže priblížiť aj iné oblasti lesníckej činnosti, ktoré lesníci pri svojej práci zabezpečujú pre celú spoločnosť.

Milan Longauer, Stanislav Paučín

Strelecké preteky O pohár generálneho riaditeľa LESOV SR

V piatok 14. septembra 2012 sa už dvanásťkrát stretli priaznivci poľovníckej športovej strelby. V areáli strelníc Blatiny Zámudov na Vranovskom lesnom závode sa tohto roku na palebnú čiaru postavilo celkom šesťdesiat strelcov, vrátane družstva dôchodcov, hostí z Regionalnej Dyrekcie Krosno a Nadlesnictwa Jelesnia z Poľskej republiky a hostí z Pilisi Parkerdo, Zrt. z Maďarska.

Strelci mali okrem pôvodných, už dobre známych strelísk možnosť prvýkrát preveriť čerstvo premiestnenú batériovú strelnicu a nový moderný pohyblivý terč, ktorý pribudol na malokalibrovkovej 50 m strelnici.

V troch guľových a dvoch brokových disciplínach najviac bodov nazbieral a trofej víťaza si odniesol Igor Solnica z OZ Smolenice, s nástrelom 471 bodov, druhý v poradí sa umiestnil Juraj Kelecsényi z

OZ Levice, s nástrelom 468 bodov a tretí v poradí sa umiestnil Ing. Ján Kuric z GR B. Bystrica, s nástrelom 449 bodov z 500 možných.

Z družstiev najpevnejšiu ruku mali a Pohár generálneho riaditeľa si odniesli reprezentanti OZ Smolenice v zložení Solnica Igor a Jakubička Jozef s nástrelom 911 bodov, druhý v poradí sa umiestnil OZ Palárikovo v zložení Ing. Molnár Anton a

Krázel Stanislav s nástrelom 874 bodov, tretí v poradí sa umiestnil OZ Levice v zložení Kelecsényi Juraj a Ing. Homola Marek s nástrelom 863 bodov.

Všetkým víťazom ešte raz srdečne blahoželáme!

*Michal Dobranský
referent OZ Vranov*

Športový deň ... po druhýkrát v Priechode

V športovom areáli Priechod nadviazali 19. septembra 2012 pracovníci generálneho riaditeľstva na minuloročný športový deň, keď vymenili svoje kancelárie, počítače, účtovné knihy, šanóny a ostatné nevyhnutné kancelárske zariadenia za žlté, červené a modré tričká. 85 „športovcov“ sa rozhodlo podať tie najlepšie výkony, pravda v medziach svojich možností. Po krátkych príhovoroch, otvorení a raňajkách kvôli doplneniu energie, sa hneď začalo súťažiť, športovať, pretože sme sa obávali, aby nám krásne počasie vydržalo po celý deň.

Súťažilo sa v piatich kolektívnych disciplínach (volejbal, tenis štvorhra, nohejbal, preťahovanie lanom) kde súťažili zmiešané družstvá. Individuálne súťaže (strelba zo vzduchovky, hod polenom, hod loptičkou, kop loptou na cieľ a strelba hokejkou) boli hodnotené zvlášť pre mužov a ženy. V tento deň bola dôležitá presná muška, správny postoj, pevná ruka aj šikovná noha a telesná kondícia a hlavne dobrá nálada. Najlepší úsek 1+100 tento rok vysoko zvíťazil nad kolegami z úsekov 200+400 a na treťom mieste skončili zamestnanci úseku 300. Najúspešnejší športovec sa tento rok nevyhodnocoval.

Po ukončení súťaží si všetci zúčastnení pochutili na gulášoch a grilovanom mäsku od „šéfgrilovača“ Janka. Slávnostné vyhodnotenie a odovzdávanie cien víťazom jednotlivých disciplín sa uskutočnilo za prítomnosti generálneho riaditeľa Ctibora Határa

Športový deň vniesol do kolektívu pohodu a atmosféru relaxu a uvoľnenia od každodenných pracovných starostí a prispel k načerpaniu nových fyzických a psychických síl. Organizátori toto podujatie aj po roku výborne zvládli a možno sa z neho stane tradícia.

*Zdenka Koubeková, Ivan Hanula
LDM Zvolen*

Slovenskí lesníci toho roku navštívili poľských kolegov – lesníkov

Slovenská lesnícka komora vo Zvolene aj v roku 2012 nadviazala na predchádzajúci rok a umožnila slovenským lesníkom – zoznámiť sa s lesníckymi postupmi a zaujímavosťami v susedných krajinách. Po vlašajších ukázkach „ podkôrníkovej kalamity v Kvilde „ v Českej republike, prišla na rad Poľská republika. Aby mali slovenskí lesníci možnosť nadviazať na svoje poznatky zo Šumavy a porovnávať správanie sa lesníkov a milovníkov prírody v kalamitnom prostredí.

Biela voda Javorina

Exkurzia sa začala ešte na Slovensku vo Vysokých Tatrách na Lysej Poľane. Pracovníci TANAP-u v zastúpení pánom Ing. Jánom Slivinským – prezentovali vývoj a dopady podkôrníkovej kalamity vo Vysokých Tatrách. Zarezovala v nás skutočnosť, že lykožrúto-va kalamita ešte ani zďaleka nie je na ústupe - suché stromy pribúdajú. Kalamitne premnožená populácia lykožrúta smrekového sa nezmenšuje, čo dokazujú aj monitorovacie odchyty vo feromónových lapačoch počas tohoročného jarného rojenia. Najväčšie odchyty zaznamenali štátne lesy TANAP-u na Zverovke v Západných Tatrách, Podspádoch, Štrbskom Plese, Podbanskom a v Tatranskej Javorine a tak rozpád horských smrečín v Tatranskom národnom parku sa javí ako nezvratný. Štátne lesy TANAP-u tak už dnes môžu konštatovať, že Vysoké Tatry prichádzajú o najzávažnejší predmet ochrany a to o pralesovité spoločenstvá, hlavne limbové smrečiny pod masívom Kriváňa, o čom svedčí aj fotodokumentácia autora prezentácie - Porovnanie prístupov v ochrane lesa 1993 – 2011.

Keďže Lysá Poľana – Bielovodská dolina – je štátnou hranicou s Poľskom, mali sme možnosť uvidieť „ podkôrníkom načaté porasty“ aj z druhej strany hranice, cestou do „Mekky“ Poliakov – na Morské oko. Je to najväčšie pleso vo Vysokých Tatrách, ktoré leží vo výške 1 395,4 m n. m.. Je ľadovcového pôvodu. Okolité štíty sa týčia do 1000 metrovej výšky nad hladinou plesa. Od neho je výhľad na Mengusovské štíty s Veľkým

Mengusovským štítom, Nižný a Vyšný Žabí štít a hlavne Rysy, najvyšší vrchol poľských Tatier, čo nám pre veľkú hmlu nebolo dopriate. Druhý deň sme sa už venovali len tradičnej lesníckej problematike s ukázkami v Nadleśnictwie Wisła a Nowy Targ. Navštívili sme Karpat-skú génovú banku na Jaworzynke, kde majú zachovaných 555 rodov jedle bielej (*Abies alba* Mill.) a 199 rodov buka lesného (*Fagus silvatica* L.). Absolvovali sme ukážky v semennom poraste drevíny SM pomiestne JD a BK – Leśnictwo Zapowiedź odd.108f,109f, kde napr. v roku 2009 nazbierali 930 kg šišíek. Výmera – 37,24 ha, vek porastu je 130 rokov, Ø prsná hrúbka d1,3 - 50 cm a Ø výška 41 m. Zásoba na 1 ha – 550 m³. V uvedenom poraste sa od roku 2000 vykonávajú len sanitárne zásahy (hygiená porastu). Ďalej sme navštívili Archív Smreka istebnianskeho (formou klonov) – z odd. 149 h – potomstvo 13 pôvodných stromov a 34 stromov výberových. Na záver sme si prezreli zariadenie na umelý odchov hlucháňov – vrátane prezentácie, ktoré bolo zriadené v roku 2001 vďaka grantu ministerstva životného prostredia. Jeho cieľom je umelo odchovať hluchánie kurčatá a následne ich vypúšťať a aklimatizovať v pôvodnom biotope Beskýd (masív Baranej Góry). O úspechu celého projektu rozhoduje aklimatizácia a percento prežívania vypustených hlucháňov vo voľnej prírode. Svedčí o ňom aj ich monitorovanie – rozšírenie – do oblasti Veľkej Rače a Piľska na Slovensku a na Severnú Moravu. Sprievod a odborný výklad nám predniesol so svojim neopakovateľným entuziazmom pán Mgr. Inž. Zenon Rzońca – zástupca nadleśničieho vo Wisle.

Semenný porast

V podvečerných hodinách sme absolvovali návštevu rašeliniska v prírodnej rezervácii Bór na Czerwonem. Sprievod a odborný výklad nám predniesol pán Inž. Roman Latoń – nadleśníci z Nového Targu. Prírodná rezervácia – rašelinisko – sa rozkladá na rozlohe 114,66 ha. Zriadené bolo v roku 1925 na rozlohe 2 ha a v dnešnej podobe v roku 1956.. Je to rašelinisko „ vysoké „ z dobre zachovaným rastlinstvom, charakteristickým pre rašeliniská na Podhali. Vyskytuje sa tu okrem iného Rosnička okrúhlostá, Borovica blatka a Sosna „drevokosa „ t.j. kríženec sosny obyčajnej a kosodreviny.

Žije tu vretenica, salamandra škvrnitá a kunka horská. Tento objekt slúži tiež pre účely prímestskej rekreácie a detskej pedagogiky. Videli sme spôsob, ako sa dá sklbíť ochrana jedinečnej prírody s „ prímestskou „ oddychovou zónou, kde návštevníci rezervácie sa môžu pohybovať len po vydrevených chodníkoch.

Posledný deň našej exkurzie sme sa presunuli do Babohorského národného parku MaB – v Zawoji. Pán Inž. Jozef Omylak – riaditeľ BNP, nám so svojimi kolegami predstavil nielen Babohorský národný park, ale tiež nám predstavil ukážky zo zapojenia sa do programu -medzinárodnej siete biosférických rezervácií „ Človek a biosféra „ – program UNESCO, ako dobrý príklad dokonale zachovalého vysokohorského biomu s úplnou zonálnosťou – kde sa spájajú základné princípy ochrany prírody a rozvoja miestneho spoločenstva, prostredníctvom patričného systému ochranných zón a rôznym stupňom obmedzenia. Na základe smerníc Európskej únie bol tiež zaradený do siete NATURA 2000, ako biotop a zároveň aj ako vtáčie územie. Prírodná pestrosť Babej hory je veľmi vysoká nielen v Poľskej časti, ale aj z medzinárodného hľadiska, t.j. zo slovenskej strany. Na Babej Hore žije 167 druhov stavovcov, sedem druhov obojživelníkov, šesť druhov plazov, 105 druhov vtákov a 47 druhov cicavcov. Pozoruhodné je tiež rozloženie skalných vrstiev, ktoré na južnej strane prebiehajú rovnobežne a na strane severnej sú uložené kolmo. V Zawoji sme navštívili aj Vzdelávacie stredisko, ktoré tvorí Záhrada babohorských rastlín, kde sa nachádza aj napr. Lazerník archangelikový, Rožec alpínsky a stála výstava, vrátane zážitkových ukážok aj pre zmyslovo handicapovaných ľudí. Keďže náš lesnícky program bol „ nabitý „ na turistické atrakcie nám veľa času nezostalo. Na záver exkurzie sme krátko navštívili Zakopané.

Za bohatý program s prezentáciou množstva ukážok s troškou „iným“ pohľadom na les a lesníctvo patrí naše poďakovanie hlavne poľským kolegom, a za pozornosť všetkým účastníkom študijnej cesty.

Elena Kubičková
OZ Žilina

Bór nad Czerwonem

A predsa rastú...

Jeseň je v našich končinách už tradične spájaná s hubami. V tomto čase rastú tie najhľadanejšie druhy, predovšetkým „dubáky“, kozáky, bedle či kuriatka. Do lesov za nimi sa vydávajú tisíce nadšených hubárov, vyzbrojených košíkmi a túžbou nájsť ich čo najviac a čo najkrajších. Veď nie nadarmo sa hovorí, že Slováci sú mykofágny národ: huby zbierame, jeme a milujeme.

Výstava „Objavujeme HUBY a ich tajomstvá“

Bohužiaľ nie každá sezóna sa vydarí. Ani tá tohoročná dlho nevypadala nádejne: suché a teplé leto i začiatok jesene veštíli skôr hubárske „suchoty“. Našťastie koncom septembra celkom dobre popršalo a huby sa – oneskorene a v menšom množstve – predsa len ukázali.

Dážd tak zachránil nie len tohoročnú hubársku sezónu, ale i našu výstavu húb, ktorú v tomto čase tradične organizujeme. V tomto roku sa konala už po pätnástykrát, prebehla od 9. do 11. októbra 2012 a jej plný názov bol „Objavujeme HUBY a ich tajomstvá - ako možnosť rozvíjania telesnej kultúry mládeže a vytvárania si pozitívneho vzťahu k prírode a lesu“. Jej cieľom bolo ukázať návštevníkom druhové bohatstvo a krásu húb v našej prírode, rozšíriť vedomosti verejnosti o tejto tajuplnej skupine organizmov, naučiť praktických hubárov bezpečne poznať smrteľne jedovaté druhy húb a hlavne pritiahnúť mládež k zberu húb a aktívnemu tráveniu voľného času v prírode.

O huby bol ako každoročne veľký záujem - prof. RNDr. Ján Gáper, CSc. vysvetľuje rozdiely medzi jednotlivými druhmi muchotrávok.

Počas zberov sa podarilo nájsť a na výstave vystaviť 203 druhov húb. Následne ich doplnila ešte tridsiatka druhov, ktoré návštevníci priniesli do súťaže – nakoniec sme teda vystavovali 233 druhov húb. Bolo medzi nimi mnoho vyhľadávaných druhov, ako aj niekoľko neobvyklých kúsokov, takže sa bolo na čo pozerat – a aj sa podučiť, čo využili najmä študenti Technickej univerzity. Celkovo kolekciu vystavovaných húb za tri dni videlo takmer 500 návštevníkov.

Súťaž „o najväčší počet prinesených druhov húb“

Tak ako po iné roky aj tentoraz výstavu dopĺňalo niekoľko sprievodných podujatí. Okrem mykologickej poradne to predovšetkým bola súťaž „o najväčší počet prinesených druhov húb“. Huby, ktoré súťažiaci priniesli, sa nie len zapisali na ich súťažné konto, ale mnohé i obo-

hatili výstavu, ako bolo spomenuté vyššie – buď doplnili zoznam vystavovaných druhov, alebo nahradili vädnuce plodnice čerstvými. Do súťaže sa zapojilo sedem nadšencov a víťazstvo si nakoniec odniesol pán Hubert Michelčík zo Zvolena, ktorý nazbieral 66 druhov húb a o 8 druhov predstihol druhého v poradí Ing. Miroslava Priehodského z Ploštína. Na treťom mieste sa umiestnila pani Linda Majdanová z Bojníc, ktorá prispela 17timi druhmi.

K najzaujímavejším exponátom patrila rohovníčka obyčajná (*Onygena equina*) rastúca na odlomenej kravskom rohu – táto hubka rozkladá keratín obsiahnutý v rohoch, parohoch, kopytách, vlasoch atď.

Mykológ doc. Ing. Vladimír Kunca, PhD. počas mykologickej poradne vysvetľoval, porovnával, vyzdelaľoval...

John Cage a hu(d)by

Zaujímavým sprievodným podujatím výstavy bol koncert z tvorby svetoznámeho skladateľaexperimentálnej hudby, spisovateľa, tvorcu audiovizuálneho umenia a mykológa – Johna Cagea. Projekt sa pridol k množstvu rôznorodých podujatí, ktoré sa pri príležitosti stého výročia narodenia tejto rešpektovanej osobnosti umenia 20. storočia organizujú v roku 2012 po celom svete. Pripravili ho študenti muzikológie na Univerzite Komenského v Bratislave v spolupráci so svojimi pedagógmi a priateľmi.

Koncert sa uskutočnil vo veľkej výstavnej sále Lesníckeho a drevárskeho múzea vo Zvolene 4. októbra 2012 v neskorých večerných hodinách. Na úvod zazneli dve prednášky: Ing. Stanislav Glejdura z Katedry aplikovanej ekológie Fakulty ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene porozprával o tajuplnom svete húb a Mgr. Jozef Cseres z Katedry estetiky Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave

John Cage zbierajúci huby v amerických lesoch. (foto: William Gale Gedney, 1967)

prednášal na tému: „John Cage – majster nezámerosti, básnik všednosti a praktický filozof supernaturalizmu“. Následne sa slova ujala hudba v podaní súboru Cluster Ensemble, ktorý nás previedol neobyčajnou a zaujímavou tvorbou tohto fenomenálneho skladateľa. O záver podujatia sa postarala ochutnávka hubových špecialít „ako ich mal rád John Cage“.

Záverom treba skonštatovať, že výstava sa napriek počiatočnej skepse skutočne vydarila, k čomu prispela i finančná podpora Banskobystrického samosprávneho kraja. Nezaostali ani tradičné sprievodné podujatia: súťaž a mykologická poradňa, ku ktorým sa tento raz pridol neobyčajný koncert. Ostáva nám už len tešiť sa na budúci rok, kedy – dúfajme – sa uskutoční ďalší ročník výstavy húb.

Marek Vanga
Lesnícke a drevárske múzeum Zvolene

Súbor Cluster Ensemble počas skladby Branches pre ozvučené prírodné objekty – hrali na šiškách, listoch, orechoch, kaktusoch a gaštanoch.

Lesy ČR odstoupily od smluv na lesnické zakázky s LESS FOREST

Lesy ČR zajistí plynulost v dodávkách dříví na trh

Lesy ČR odstoupily od smluv s LESS & FOREST s.r.o., (dále jen LESS FOREST) a to na všech 32 smluvních územních jednotkách s komplexní zakázkou na provádění těžebních a pěstebních činností s prodejem dříví „při pni“ (dále jen Smlouva). Po zvážení aktuální situace včetně možných dopadů na hospodářské zájmy a povinnosti státního podniku přistoupily Lesy ČR k ukončení smluv s LESS FOREST z důvodu jeho trvajících úpadku. Tento smluvní partner neplní jak své peněžité závazky za odběr dříví, tak ani přes výzvu Lesů ČR neprováděl řádné pěstební činnosti. Již v souvislosti s ukončením těžeb LESS FOREST v důsledku zahájeného insolvenčního řízení, Lesy ČR okamžitě přijaly opatření k alternativním způsobům zajištění těžby dříví a zajištění plynulosti dodávek dříví na trh. Nedotěžený objem dříví v roce 2012, po ukončení těžeb LESS FOREST, představuje cca 400 tis. m³, což je 2,5% celkových těžeb v celé ČR. Tento objem bude nahrazen do konce roku 2012 jednak formou elektronických aukcí na pni, jednak zvýšenými dodávkami dříví vytěženým lesními závody Lesů ČR. Lesy ČR v návaznosti na ukončení smluv s LESS FOREST zahajují přípravu nových veřejných zakázek pro dotčené územní jednotky.

Lesy ČR nahrazují snížené těžby v celém zbývajícím objemu těžeb LESS FOREST. Zvýšené těžby Lesy ČR zajišťují na územních jednotkách, kde byl smluvním partnerem LESS FOREST i na ostatních územních jednotkách. Z důvodu maximálního využití těžebních kapacit, rozdělily Lesy ČR navýšení objemu pro aukce dříví na pni na všechny územní jednotky, těžba dříví vlastními lesními závody Lesů ČR je naopak situována výhradně na ty územní jednotky, kde LESS FOREST těžby ukončil. Přerozdělením těžeb nedojde k překročení závazného ustanovení o maximální celkové výši těžeb stanovené lesním hospodářským plánem či k porušení jakéhokoliv ustanovení lesního zákona.

Pro zvýšení dodávek dříví na trh vypisují Lesy ČR již od středy 10. října aukce dříví „na pni“, v celkovém rozsahu cca 350 tis. m³, a to postupně tak, aby zájemci měli možnost se s nabízenými těženými porosty detailně seznámit, kontaktovat potenciální odběratele dříví, provést nezbytné kalkulace a ve vlastní aukci tak nabídnout Lesům ČR reálnou tržní cenu.

Kromě těchto nových aukcí dříví na pni Lesy ČR opakují i aukce dříví neprodaného v předchozích obdobích.

Zvýšené těžební kapacity pěti lesních závodů Lesů ČR, v celkovém rozsahu cca 50 tis. m³, budou dislokovány na vybraných územních jednotkách, kde LESS FOREST ukončil těžby. Vytěžené dříví bude postupně uváděno na veřejné trhy prostřednictvím komoditní burzy a aukcemi sortimentů.

Lesy ČR tak v roce 2012, a následně i v roce 2013, nabídnou veřejnými kanály na trh stejný objem dříví, jaký měl původně vytěžit LESS FOREST v rámci svých smluv.

Bezprostředně po ukončení smluv zahajují Lesy ČR pro dotčené smluvní územní jednotky přípravu nových veřejných soutěží, a do doby jejich ukončení a vyhlášení vítěze zajistí nezbytné lesnické činnosti formou JŘBU.

Zbyněk Boublík
Tiskový mluvčí Lesů ČR

Zkrachovala největší lesnická firma v ČR

Less & Forest. Lesy ČR omezily těžbu

Státní podnik Lesy České republiky zastavil těžbu dřeva v místech, kde pro něj pracovala společnost Less & Forest. Ta totiž začátkem října zkrachovala a soud s její mateřskou společností Less zahájil insolvenční řízení. Less je největší tuzemská lesnicko-dřevařská firma a největší obchodní partner Lesů ČR.

Krajský soud v Praze zahájil řízení na návrh podnikatele Jana Mičánka, majitele společnosti Less. V insolvenční je i její dceřiná společnost Less & Forest.

Holding Less dlužící kolem tří miliard korun se údajně dostal do potíží kvůli významným investicím i obchodním sporům s Lesy ČR. Firma dlouhodobě kritizovala průtahy v tendru na těžbu a lesní práce. Škody vzniklé zpožděním tendru letos na jaře odhadla na 150 milionů korun.

Do platební neschopnosti firmu údajně přivedl i obchodní spor s Lesy ČR, který byl vyvolán nárůstem cen, za které státní podnik prodává dřevo odběratelům. Lesy ČR ovšem jakýkoliv podíl na krachu holdingu důrazně odmítly.

Na výstave Lignumexpo prezentovali podnik kone z Muráňa, expozičia OZ Semenoles, OZLT aj stánok generálneho riaditeľstva

Tradičný lesnícky a drevársky veľtrh Lignumexpo v Nitre využil k prezentácii svojich výrobkov a služieb aj podnik LESY SR. Návštevníkov priťahovali najmä muránske kone OZ Revúca, zaujali tiež radlice na nakladače z produkcie OZLT, no asi najnavštevovanejší bola expozičia OZ Semenoles, v ktorej si návštevníci mohli kúpiť sadeničky okrasných drevín či prírodné éterické silice.

Dvojročné výstava Lignumexpo-Les je podujatie, ktoré spája lesníctvo a drevárstvo a ktoré na jednom mieste umožňuje vidieť najnovšie technológie oboch odvetví. „Práve v tom je azda najvýznamnejší prínos tejto výstavy,“ povedal pri jej otvorení generálny riaditeľ podniku Ctibor Határ.

Tohtoročný veľtrh LIGNUMEXPO – LES 2012 navštívilo 11 431 návštevníkov, z toho bolo 9031 návštevníkov, ktorí si kúpili vstupenku pri vstupe na výstavisko a ostatní 2400 návštevníci prišli na registrované firemné pozvánky vystavovateľov. Veľtrhu sa zúčastnili vystavovatelia zo Slovenskej republiky, Českej republiky, Rakúska, Nemecka, Talianska, Poľska. V 5 pavilónoch na ploche 12.460 m² bolo 204 vystavovateľov zo 6 krajín z celého sveta. Vystavovalo sa vo výstavných pavilónoch A, B, C, F, M1 a na voľnej ploche. Okrem uvedeného veľtrhu prebiehala na vonkajšej ploche Jesenná Gardénia.

-vr-

Jozef Bystriansky

riaditeľ OZ Revúca

Počas krízy v roku 2008 sme stáli pred podobnou otázkou. Bolo pripravené prepúšťanie, ktoré bolo následne zastavené a museli sme hľadať iné cesty, ako sa so situáciou vyrovnáť. Stav zamestnancov sa postupne znížili, rokovali sme s dodávateľmi služieb o cenách, bol štvordňový pracovný týždeň, zaviedli sa nákladové limity, naštartoval sa predaj majetku atď. Vždy existujú aj iné riešenia, aj keď po rokoch stáleho znižovania nákladov a zavedením povinnosti verejne obstarávať je to stále ťažšie. Na druhej strane je reorganizácia objektívne nevyhnutná. Nerovnomernosť rozdelenia úloh na úrovni LS aj OZ je príliš veľká.

Dušan Chudovský

riaditeľ OZ Považská Bystrica

Radikálne riešenia sú väčšinou krajným riešením vzniknutej situácie. Nevieť čo všetko obsahuje „niekoľko variantov riešenia tohto problému“, myslím si však, že by bolo v prvom rade potrebné o probléme a možnostiach jeho riešenia hovoriť s tými, ktorí hospodársky výsledok tvoria a najviac ovplyvňujú. Som presvedčený, že je ešte možné v rámci lesnej prevádzky nájsť rezervy, ktoré by v pozitívnom smere ovplyvnili hospodársky výsledok podniku, ale nedokážem momentálne posúdiť nakoľko tieto rezervy môžu eliminovať odhadovanú stratu.

Peter Kodaj

riaditeľ OZ Palárikovo

Podľa môjho názoru sa určite vyskytujú rezervy ako aj možnosti ich využitia. V dnešných turbulentných časoch je táto otázka namieste, akurát sa vynára vzápätí druhá otázka, či tá prvá nemohla prísť skôr...

Ťažko hodnotiť z môjho pohľadu ostatné závody, ale čo sa týka OZ Palárikovo, vplyv špecifických činiteľov, ktoré „ťahajú“ hospodársky výsledok nadol, je veľmi výrazný - diferenciálna renta, nákladovosť pestovateľskej činnosti, drevinové zloženie (podiel topoľových porastov), s tým súvisiace speňaženie (len na porovnanie: rozdiel v tržbách za dodanú vlákninovú hmotu za rok 2011 oproti cenám z roku 2007 je minus cca 430 tis. €). Eliminácia vplyvu polohovej renty bola aj jedným z hlavných dôvodov na vytvorenie jedného spoločného podniku...

Napriek všetkému si myslím, že rezervy tu sú a je vhodné ich práve v tejto dobe pomenovať a problémy riešiť komplexne vo vzájomnej spolupráci všetkých riadiacich zložiek na úrovni GR aj OZ.

Peter Morong

riaditeľ OZ Čierny Balog

LESY SR, š.p. musia prejsť radikálnou systémovou zmenou.

II. Otvorený lesnícky deň v Egri so slovenskou účasťou

Myšlienka preniesť les do mestského parku v Egri sa zrodila v hlavách maďarských kolegov z Egererdó Zrt. po ich návšteve na 7. ročníka Rimavskosobotskej vetvičky v máji roku 2011, keď sa rodili vzťahy medzi slovenskými a maďarskými lesníkmi a pripravoval spoločný projekt. Následne minulý rok maďarskí kolegovia z Egererdó Zrt. pripravili 2. septembra 2011

Expozícia LESY SR, š. p. OZ Rimavská Sobota

hlavne pre deti I. ročník „Otvoreného lesníckeho dňa“, ktorý sa stretol s obrovským úspechom a zapáčil sa nielen deťom, ale aj širokej verejnosti, mestskému zastupiteľstvu a tiež lesníkom. Aj v tomto roku sa 4. septembra maďarskí kolegovia – lesníci opäť rozhodli posilniť svoje postavenie v spoločnosti, vylepšiť svoje expozície, stretnúť sa a priblížiť deťom les, prácu lesníkov, lesnícke stroje a náradie a hlavne investovať do ďalších generácií v podobe pozitívneho vnímania práce lesníkov.

Na II. otvorenom lesníckom dni boli verejnosti prezentované stanovišťa pripravené zamestnancami jednotlivých lesných správ, parketárne a závodu, ktorí sa snažili po roku v lepšom svetle predviesť

svoju prácu na nasledujúcich stanovištiach : 1. Lesné plody, 2. Poľovníctvo, 3. Drevárska výroba a produkty parketárne, 4. Výstroj do lesa a správanie sa v lese, 5. Lesné dreviny a rastliny, 6. Ťažba dreva, 7. Lesnícke pomôcky, 8. Umelecké remeslá v lesníctve (hudobné nástroje z lesa, ozdoby z parožia, fotografovanie lesa, drevozba, výroba prútených košíkov...), 9. Lesné stroje, 10. Lesný hmyz a včelárstvo, 11. Tvorivé dielne – Vytvor si aj ty dačo z pokladov lesa, 12. Expozícia LESY SR, š.p. OZ Rimavská Sobota, zameraná na predstavenie firmy, lesov na Slovensku a zaujímavosti OZ Rimavská Sobota bola vhodne doplnená (improvizovanou) lesnou pedagogikou. Obrázkové sudoku, poznávanie stôp lesnej zveri či zvukové pexeso a iné prilákalo nielen deti, ale aj seniorov.

Na záver ešte vyhodnotenie II. otvoreného lesníckeho dňa, na ktorom bolo vopred zaregistrovaných viac ako 1 500 návštevníkov z materských, základných, špeciálnych a stredných škôl z mesta Eger a blízkeho okolia. Skutočná návštevnosť však s ohľadom na polohu a možnosť vstupu do parku z viacerých miest bola oveľa vyššia. Podobné podujatia doplnené ešte vedomostnými a tvorivými súťažami s vyvrcholením v podobe výletu „Štyri dni s lesníkom“ pre víťazných žiakov sú plánované aj v rámci schváleného projektu „Lesníci deťom“ (HUSK/1101/1.7.1/0097), ktorého realizácia začne pravdepodobne v októbri 2012 s trvaním do septembra 2013.

Ostáva nám len veriť, že podujatie nespĺnilo len očakávanie organizátorov spomedzi lesníckej verejnosti, ale hlavne priblížilo les a prácu lesníkov laikom, čím prispelo k formovaniu verejnej mienky v prospech lesníckej profesie.

„Však tí lesníci nie sú zlí ľudia...“, ako poznamenalo jedno dievčatko.

Text a fotografie František Král

Mňam Fest 2012 Bánovce nad Bebravou a lesníci, dobré jedlo a lesnícka pedagogika? Áno, dobrá voľba!

Dňa 22.9.2012 sa konal na námestí v Bánovciach nad Bebravou MňamFest 2012. Bol to jarmok ako sa patrí, veď organizátori ho propagovali sloganom „Príďte ochutnať dobroty nášho kraja!“ Požiadavka pripraviť stánok a aktivity pre našu firmu - LESY SR š. p. OZ Trenčín - ma však poriadne zaskočila. Jednak prišla pomerne neskoro a jednak sme všetci z tímu reagovali podobne „Dobre, idem, a čo tam? Máme čo ponúknuť?“

Rozhodli sme sa, že našu expozíciu pripravíme na témy – les je prírodné prostredie pre ľudí, využívame prírodu blízke obhospodarovanie lesa a dary lesa sú pre všetkých. Prichystali sme pracovné listy so semenami lesných drevín, mladý kolega priniesol svoje zbierky hmyzu, púčikov a drevičok zo školských čias, využili sme pracovné listy na tému huby a aj ťahák so zábavnými prešmyčkami názvov zveri a stromov. Použili sme aj dostupné audiovizuálne prezentácie. A už sme len rozprávali, vysvetľovali, diskutovali.

Náš stánok vyzdobili kolegovia z LS Kšinná tak, že nám ho okolití účastníci bez ostychu závideli.

Našu firmu sme reprezentovali na úrovni, čo nám potvrdil záujem zo strany verejnosti, verejných činiteľov aj podnikateľov. Od rána až do poobedia sme mali plno. Pri našich akciách sme zvyknutí na záujem detí a seniorov. Tu ma prekvapil srdečný prístup dospelých a tínedžerov. Neviem si to vysvetliť inak, iba že dobre najedení ľudia sa radi pobavia.

Možno môj príspevok vyznieva v duchu „každá líška chváli svoj chvost“, ale kto nás pochváli lepšie ako my sami? Okrem toho, kolegovia, znova som si pripomenula, prečo je pre mňa česť spolupracovať s Vami.

Zuzana Mihálová,
OZ Trenčín

Nová krv v radoch lesných pedagógov

Prezentáciami a obhajobou lesnej vychádzky pribudlo do radov lesných pedagógov 15 lesníkov a lesníčiek z celého Slovenska. V kurze sme získali vedomosti a zručnosti z mnohých oblastí, ktoré sú potrebné na úspešnú realizáciu aktivít lesnej pedagogiky.

Alena Ďurkovičová, OZ Revúca

Andrea Melcerová, lektorka NLC

Braňo Vlčák, OZ Levice

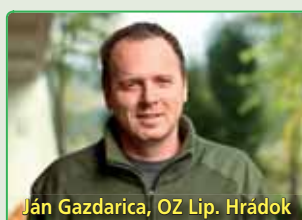
Danka Loyová, lektorka NLC

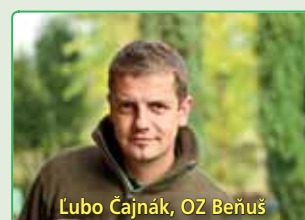
Dušan Dupaj, OZ Levice

Ivan Hanula, LDM Zvolen

Ján Gazdarica, OZ Lip. Hrádok

Ľubo Čajnák, OZ Beuňš

Marcela Majorošová, OZ Kriváň

Matej Lovič, OZ Beuňš

Nadá Krížová, OZ Rim. Sobota

Ondro Poláčik, OZ Rim. Sobota

Robo Mušinka, OZ Prešov

Štefan Fedorko, OZ Prešov

Števkva Sirková, OZ Revúca

Vlado Refka, OZ Beuňš

Získať nové poznatky z pedagogiky a psychológie, osvojiť si zručnosti potrebné na realizáciu zážitkových hier a vedieť, ako zábavnou formou prezentovať rôznorodé témy lesníctva. To sú ciele, s ktorými sme na jar 2012 prichádzali do Turčianskych Teplíc na kurz lesnej pedagogiky. Počas troch sústrezení sme absolvovali odborné prednášky, ukážky zážitkových hier, zostavovanie programu lesných vychádzok pre rôzne cieľové skupiny a samozrejme aj ich realizáciu. Záverečné sústrezenie 9. októbra 2012 bolo prehliadkou samostatnej práce. Nad všetkými požiadavkami a povinnosťami súvisiacimi s absolvovaním kurzu sa vynímala priateľská atmosféra a súdržnosť skupiny, ktorá pomohla zvládnuť všetky nové situácie. Cieľom každého lesného pedagóga je vytvorenie zaujímavého, pútavého a príjemného zážitku a docieľiť tak jednoduché zapamätanie si dôležitých informácií o lese a hospodárení v ňom. Veríme že získané poznatky premeníme na mnoho skúsenosti certifikovaného lesného pedagóga.

Ivan Hanula, účastník kurzu
LDM Zvolen

Lesná pedagogika na hrade Modrý Kameň

Na tradičných poľovníckych slávnostiach v autentickom prostredí stredovekého gotického hradu a barokového kaštieľa uprostred lesov a gaštanových hájov v Modrom Kameni sa mohli účastníci pristiaviť na stanovišti lesnej pedagogiky OZ Kriváň. Marcela Majorošová a Beáta Palajová spolu s malými i veľkými nielen z blízkeho okolia, ale aj z Lučenca, B.Bystrice, či Bratislavy zhotovili jedinečné zbierky semien listnatých drevín.

Mali sme dobrý pocit, že čoraz viac ľudí pozná význam našich lesov a hodnoty, ktoré sú v nich ukryté.

Beáta Palajová
Personalista OZ KRIVÁŇ

Okno do ZŠ Čáry

ZŠ v malej dedinke na Záhorí, sa nachádza uprostred obce Čáry. Dlhé roky tu bolo vyučovanie a výchova žiakov spojené a smerované k úcte a ochrane lesov, aby lesy a príroda boli neoddeliteľnou súčasťou ich života.

Zvlášť príchodom nového poľného sa táto výchova ešte prehĺbila, a to o vychádzky žiakov do lesa, spojených s poznávaním rastlín, stromov a zvierat ži-

júcich v lese a ich význame pre samotný život lesa a s ním i človeka. Pretože na Záhorí, ako je známe, je veľa piesku, jazier a húštin, tak sa tieto vychádzky konali pod hlavičkou „Púšťou, pralesom a vodami“.

Hlbší a širší význam v smerovaní výchovy žiakov nastal v rokoch 2004 a 2005, kedy sa na školu vrátil už nie lesník, ale

Riaditeľka ZŠ Čáry - Zlatica Komorná

lesný pedagóg Ludovít, kedy sa začala na škole éra lesnej pedagogiky.

Za výdatnej pomoci GR LESOV SR š.p. Banská Bystrica, LZ Šaštín a OZ Semnoles - ŠS Šajdíkové Humence, sme začali postupne ozeleňovať nielen areál školy, príbytky žiakov a samotnú dedinu, ale aj lesné pomníčky a niektoré menšie lesné holiny, výsadbou tzv. miniarboret. Akcie žiakov ZŠ vyzerať ako z rozprávky : výsadba stromov poznania v areály školy, vychádzky do lesa spojené s údržbou lesných pomníčkov, s čistením lesa od odpadkov, rôzne hry v lese (motýl a netopier, blúdica karavána, poznaj strom, vtáčie hniezda a desiatky iných).

Škola sa v roku 2006 a ďalších, zapojila do súťaže o lesoochranársku školu, v rámci ktorej sa osobne zoznámili s CHKO Záhorie, NPR Zelienska, NPR Červený Rybník, Chránený areál Jubilejný les, Chránenú prírodnú pamiatku Dubník, Borovicu bonsaj, Robustný topol u Zväčov a mnoho ďalších.

V poslednom období u príležitosti Medzinárodného roka lesov 2011 sa ZŠ zapojila do celoslovenskej kampane Krok za krokom smerom k lesu, ktorého hlavným sloganom je „Les pre ľudí“. Toto zdôrazňuje prepojenie človeka s lesom a jeho dôležitú úlohu pri rozvoji a ochrane lesa.

Na podporu týchto aktivít, škola pripravila množstvo podujatí zameraných na zvyšovanie environmentálneho povedomia verejnosti, najmä však svojich žiakov a ich pozitívneho formovania smerom k lesu a lesníkom.

Lesu zdar!

Ludovít Šurina

Novohradské poľovnícke dni

V sobotu 15. septembra 2012 sme sa za OZ Kriváň zúčastnili 1. ročníka Novohradských poľovníckych dní v amfiteátri v Radzovciach pod záštitou Regionálnej poľovníckej komory v Lučenci v spolupráci s Poľovníckou komorou v Šalgotárjáne. Na vydatnom podujatí, bolo zo strany Lesov Slovenskej republiky, Odštepny závod Kriváň pripravených niekoľko súťaží pre deti aj dospelých za symbolické odmeny.

Konkrétne OZ Kriváň prezentoval lesnú pedagogiku spojenú s ukázkou poľovníckych trofejí, ďalej bola pripravená zbierka semien lesných drevín z ktorej si deti samy mohli vytvoriť svoju vlastnú zbierku a pritom ukázať svoje vedomosti pri poznávaní semien lesných drevín. Veľký úspech najmä u dospelých mali prešmyčky, kde boli zaujímavým spôsobom poprehadzované písmenkami pri názvoch lesných drevín a zvierat, z ktorých súťažiaci mali v určenom časovom limite správne poskladať jednotlivé názvy.

Myslíme, že podujatie bolo veľmi pestré a každý zúčastnený mohol odísť s dobrým pocitom a pekným zážitkom v nádeji, že podobná spoločenská podujatia sa zopakujú aj o rok.

Kolektív pracovníkov OZ Kriváň: Peter Antalík, Adrian Rubint, Marcela Majo-rošová, Igor Hronček a Vladimír Lupták.

Krásne životné jubileum Ing. Miroslava Manicu, CSc.

Som nesmierne rada, že som mohla osobne poznať takého zaujímavého, ľudského, obetavého, skromného človeka, zanieteneho, špičkového a uznávaného odborníka v špeciálnej botanike Ing. Miroslava Manicu, ktorý sa dožíva krásneho životného jubilea – 90 rokov.

Ing. Miroslav Manica sa narodil 16. septembra 1922 v Rimavskej Sobote ako prvorodený syn, ale ako sám hovorí, ráta sa za Tisovčana. Rodina sa potom rozrástla ešte o brata Ivana a Jána. Na základnú školu chodil v Rimavskej Sobote a Hnúšti. Jeho gymnaziálne štúdium bolo poznačené vojnovými časmi a malo tri zastavenia – začalo v roku 1933 v Rimavskej Sobote, pokračovalo v Tisovci a ukončené bolo v roku 1942 v Bratislave. Príroda Muránskej planiny mu učarovala a tak po ukonče-

obyčajného v Kremnických vrchoch, Lokalita výskytu xerotermofilnej flóry skupiny Veľkého Milíča (Slánskych vrchov), Dendroflóra Školského lesného podniku vysokej školy lesníckej a drevárskej, Floristický výskum lesných ekosystémov

Lesnícka prax - botanika.

Na hodine telesnej výchovy.

ní gymnázia začal študovať lesníctvo na Slovenskej vysokej škole technickej v Bratislave. Po presťahovaní poľnohospodárskeho a lesníckeho odboru z Bratislavy, ukončil v roku 1948 štúdium lesníctva na Vysokej škole poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva v Košiciach. Počas vysokoškolského štúdia pracoval na lesnej správe v Liptovskej osade i v podniku Sublima vo Vlkanovej. Po prvej štátnej skúške začal pracovať ako pomocný asistent na Ústave botaniky. Od roku 1948, po zložení druhej štátnej skúšky, začal pôsobiť ako riadny asistent najskôr na

Ústave botaniky, ktorý spadal pod poľnohospodársky odbor a potom na Ústave pestovania lesov lesníckeho odboru VŠPLI v Košiciach. Koncom päťdesiatych rokov prednášal aj veterinársku botaniku na Vysokej škole veterinárskej v Košiciach, pre ktorú vypracoval aj učebné texty. V roku 1952 prišiel do Zvolena a naďalej pôsobil ako pedagóg na Lesní-

kej fakulte novovzniknutej Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene. Po rozdelení VŠPLI v Košiciach ešte určitý čas chodil prednášať do Košíc i na novú Vysokú školu poľnohospodársku do Nítry. Celý svoj profesionálny život zostal verný pedagogickému povolaniu, ktoré považoval za poslanie. Celou dušou sa venoval poslucháčom lesníctva, prednášal a zo zanietением viedol cvičenia v teréne zo špeciálnej botaniky až do svojho odchodu do dôchodku v roku 1987. Vypracoval návody na cvičenia zo špeciálnej lesníckej botaniky. Okrem pedagogickej činnosti sa venoval aj výskumu flóry, hlavne v oblasti stredného Slovenska, vypracoval sa na naslovovzatého a popredného odborníka na špeciálnu botaniku. Doteraz je členom Slovenskej botanickej spoločnosti pri SAV v sekcii systematickej botaniky a geobotaniky, kde ako vedecký pracovník získal v roku 1982 čestné členstvo za mimoriadne zásluhy o rozvoj botaniky. V roku 2002 bol ocenený Holubyho medailou, za mimoriadnu pôvodnú vedeckú prácu, ktorou sa zaslúžil o rozvoj botanických vied. Bol aj zanietným ochrancom prírody. Organizoval a zúčastňoval sa nielen miestnych, ale aj celoslovenských Táborov ochrancov prírody, napr. v Kyslínkach a v Kráľovej pri Zvolene. Pôsobil v Slovenskom zväze ochrancov prírody a krajiny vo Zvolene. Ako dominantná osobnosť ochrany prírody má zásluhu na budovaní chránených území na strednom Slovensku. Venoval sa aj turistike i orientačnému behu.

O svojej výskumnej práci publikoval v bulletine Slovenskej botanickej spoločnosti, v odbornom-metodickom a informačnom časopise štátnej ochrany prírody Chránené územia Slovenska a v samostatných tlačovinách vydávaných VŠLD vo Zvolene. Spomeňme aspoň niektoré jeho práce, ktorými sa zaslúžil o rozvoj slovenskej botaniky: Xerotermofilná flóra kaňonovitého prielomu riečky Slatina v Slatinskej kotline, Pôvodný výskyt smreka

Pieninského národného parku (s Krížom. M.), Morfogenéza samčích reprodukčných orgánov jaseňa úzkolistého (s Ťavodom. P.), Komplexný výskum Školského lesného podniku, Biocenózy krajinných celkov, Morfogenéza samčích reprodukčných útvarov jaseňa štíhleho a jaseňa mannového (s Tomkuljakovou. K.).

Aj v tomto krásnom veku neutícha jeho záujem o špeciálnu botaniku. Aktívne pracuje na poznávaní flóry Poľany, Urpína či Pustého hradu. Okrem odbornej práce sa venuje svojej záhradke, stretáva sa s lesníckymi seniormi a spolupracuje s Lesníckym a drevárskym múzeom vo Zvolene. Do budúcnosti má ešte veľa plánov a my mu úprimne prajeme veľa síl na ich vyplnenie. Prajeme nášmu jubilantovi veľa pevného zdravia, pohody, fyzických a duševných síl a nech mu tá iskrička v očiach ešte dlho nezmizne.

Mária Rošková

Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen

Šesť zastavení v živote profesora Papánka a Technickej univerzity vo Zvolene

Výstava v Lesníckom a drevárskom múzeu ako súčasť osláv Technickej univerzity vo Zvolene

Dve výročia, ktoré si v tomto roku pripomíname - 100 rokov od narodenia profesora Papánka a 60 rokov od vzniku Vysoké školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene viedli pracovníkov Lesníckeho a drevárskeho múzea vo Zvolene k príprave výstavy Šesť zastavení v živote profesora Papánka a Technickej univerzity vo Zvolene, ktorá je priestorovo rozdelená na dve časti. Prvá časť približuje život a dielo vynikajúceho lesníka, lesníckeho ekonóma a vysokoškolského pedagóga, vedecko – výskumného pracovníka a experta pre rozvojové krajiny profesora Dr.

tech. Ing. JUDr. Františka Papánka, o ktorom sa už na stránkach časopisu Lesníka v tomto roku písalo. Druhá časť výstavy je venovaná premenám Vysoké školy lesníckej a drevárskej, dnešnej Technickej univerzity za 60. rokov jej pôsobenia

vo Zvolene. Cesty obidvoch sa v rokoch 1952 – 1959 navzájom spojili. Profesor Papánek ako posledný rektor Vysoké školy poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva v Košiciach presťahoval Lesnícku fakultu s jej drevárskym odborom do Zvolena a bol prvým rektorom novovzniknutej Vysoké školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene. Návštevníci si môžu pozrieť dobové fotografie, dokumenty

a autentické predmety približujúce či už život profesora Papánka od jeho útleho detstva až do jesene života, či dianie na Technickej univerzite od ťažkých začiatkov v 50-tich rokoch až do súčasnosti.

Výstava bola pripravená ako súčasť osláv na Technickej univerzite vo Zvolene, ktoré sa konali v dňoch 17. – 18. septembra 2012. Slávnostná vernisáž výstavy sa uskutočnila 17. 9. 2012 o 10.00 hodine za účasti rektora TU vo Zvolene prof. Rudolfa Kropila, prorektorov, kvestora, dekanov jednotlivých fakúlt, predstaviteľov štátnej správy i miestnej samosprávy, rodinných príslušníkov prof. Papánka, súčasných i bývalých významných pedagogických pracovníkov univerzity. Na vernisáži si výstavu so záujmom pozrel aj významný taliansky vedec doktor Giovanni Giuseppe Vendramin, riaditeľ Ústavu genetiky rastlín Národného výboru pre vedu Talianskej republiky.

Univerzitné oslavy pokračovali odhalením pamätnej tabule profesorovi Papánkovi v parku pri univerzite a od-

halením pamätníka profesorovi Stolínovi v areáli Vysokoškolského lesníckeho podniku. Vyvrcholením osláv 250. výročia začatia vysokoškolského technického štúdia, 205. výročia vysokoškolského lesníckeho štúdia a 60. výročia založenia Vysoké školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene bola akademická slávnosť, ktorej súčasťou boli akademické obrady inaugurácie rektora Technickej univerzity vo Zvolene prof. Ing. Rudolfa Kropila, CSc. a promócie nových čestných doktorov honoris causa TU vo Zvolene prof. Ing. Michala V. Marka, DrSc. a Dr. Giovanni G. Vendramina. Na akademickú slávnosť boli tiež odovzdané Ceny Technickej univerzity vo Zvolene, ktoré sa udeľujú pri príležitosti významných výročí prof. JUDr. Dr. Ing. Františkovi Papánkovi - in memoriam, prof. Ing. Jánovi Zemiarovi, PhD. a prof. RNDr. Jozefovi Halgošovi, DrSc. Na slávnostnej akadémii sa zúčastnilo mnoho významných osob-

ností nielen zo Slovenska ale aj zo zahraničia. Význam spomínaných výročí, ale aj osobitosť postavenia Technickej univerzity vo Zvolene v systéme slovenských vysokých škôl zdôraznil svojou osobnou účasťou prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič, ktorý okrem príhovoru pokrstil semenkami stromov aj novú knihu o univerzite UNIVERSITAS TECHNICA IN ZVOLEN.

Univerzitné oslavy skončili, pokračovali odborné i kultúrno-spoločenské podujatia jednotlivých fakúlt. Pokračuje i výstava Šesť zastavení v živote profesora Papánka a Technickej univerzity vo Zvolene, ktorú si je možné v priestoroch Lesníckeho a drevárskeho múzea vo Zvolene pozrieť do konca októbra 2012. Srdečne vás pozývame na zaujímavý exkurz do minulosti odhaľujúcej životné osudy dvoch významných lesníckych veľkánov – profesora Papánka a Technickej univerzity vo Zvolene.

Mária Rošková
Lesnícke a drevárske múzeum

Lesníci z rodu Belházy

Po vyslovení mena Belházy sa v myšliach mnohých ľudí, vrátane lesníkov, vynára niekdajšie akademické mesto Banská Štiavnica s nádherným renesančným meštianskym domom z roku 1616, ktorý dodnes nazývajú Belházyovský dom. V roku 1756 ho získal mestský richtár Ján Belházy, rodina ktorého od toho času figuruje v zozname šľachticov Hontianskej župy. Zrejme tu bola kolíska rodu Belházy, ktorý sa rozvetvil do mnohých európskych krajín, najmä v rámci vtedajšieho Uhorska. Pre lesnícku históriu je Belházyovský dom v Banskej Štiavnici významný aj tým, že od roku 1770 sa v tomto dome nachádzala Katedra chémie Baníckej akadémie s laboratóriom a neskôr až do roku 1900 Katedra fyziky i mineralogická zbierka Baníckej akadémie.

Z rodu Belházy pochádza aj niekoľko významných lesníckych osobností. Boli to predovšetkým dvaja bratia Eugen a Emil Belházy z rodiny Jána Belházyho a Zuzany, rodenej Bankovej. Ich otec bol pravdepodobne tiež lesníkom.

Eugen Belházy sa narodil 3. augusta 1838 v Brezne nad Hronom. Po vyštudovaní lesníckeho odboru na Baníckej a lesníckej akadémii v Banskej Štiavnici krátku dobu pôsobil na lesnej správe v Banskej Bystrici a potom sa vrátil do Banskej Štiavnice, kde v rokoch 1861 – 1868 asistentom na lesníckom ústave tamjšej akadémie. V rokoch 1868 – 1903 bol lesným radcom na správach lesov v Slovenskej Ľupči, Užhorode, Sighet, Lugoji a inde. Vypracoval sa na popredného lesníckeho a poľovníckeho odborníka. Svoje odborné práce uverejňoval v Erdészeti Lapok (1891) a vo Vadász Lap (1891 – 1893, 1903). Je autorom poľovníckej príručky (A vadászati ismerek kézi könyve), ktorá vyšla v Budapešti roku 1892. Od roku 1903 žil na dôchodku v Budapešti. Zomrel v roku 1908 ako sedemdesiatročný v Jasiňi. Z manželstva Eugena Belházyho s Irmou, rod. Behmovou pochádza syn Július Belházy, ktorý pokračoval v lesníckych stopách svojho otca.

Július Belházy sa narodil 2. apríla 1870 v Slovenskej Ľupči. Po vyštudovaní lesníckeho odboru Baníckej a lesníckej

Belházyovský dom v Banskej Štiavnici

Eugen Belházy

akadémie v Banskej Štiavnici sa v roku 1890 stal kandidátom lesníctva v Jasiňi. V rokoch 1894 – 1898 bol asistentom na Baníckej a lesníckej akadémii, potom do roku 1903 bol lesníkom erárnych lesov v Dobroslove, neskôr sa stal hlavným inžinierom a nakoniec lesným radcom v Aiude. Publikoval odborné práce najmä s tematikou zalesňovania (A Selmec városa körül levő hegyek beerdősítéséről, Erdészeti Lapok, 1882), poľovníctva (A vadász tízparancsolatja, Sombor, 1903), ale aj iné. Zomrel 18. marca 1923 vo veku 53 rokov v Aiude.

Emil Belházy bol o dva roky mladším bratom Eugena Belházyho a možno ho považovať za najvýznamnejšieho lesníckeho predstaviteľa rodu Belházy. Narodil sa 24. decembra 1840 v Banskej Bystrici. Po stredoškolských štúdiách sa dostal na Banícku a lesnícku akadémiu v Banskej Štiavnici, kde už počas štúdiá sa zaujímal najmä o lesnícke meračstvo a hospodársku úpravu lesov. K neskoršiemu usilovnému a vytrvalému sebazvedelávaniu v tomto smere ho inšpirovali vynikajúce prednášky vtedajšieho pomocného profesora Karola Wagnera. Prax začal v Banskej Štiavnici a odtiaľ sa dostal na lesné správy vo Vukovare a susednom Iloku. Od roku 1868 pôsobil ako hlavný lesný na korunnom statku v Diósgyőri. Tu zhotovil lesnícku buzolu, ktorá nesie jeho meno. Svoj vynález publikoval pod názvom „Nový mechanizmus buzoly“ (Budapešť, 1875). Tento prístroj umožňoval presné merania najmä v horskom teréne. V roku 1879 ešte krátku dobu pôsobil v marmaróšskom Sighet a v roku 1880 sa dostáva na Uhorské ministerstvo pôdohospodárstva v Budapešti, kde od roku 1881 zastával funkciu hlavného lesného inšpektora

a od roku 1884 hlavného lesného radcu. Emil Belházy sa stal organizátorom lesníctva v Uhorsku, zabezpečoval uplatňovanie lesného zákona z roku 1879, a podieľal sa aj na zavádzaní hospodárenia v lesoch podľa lesných hospodárskych plánov. V roku 1895 vyšiel v Budapešti prvý zväzok jeho „Rukoväta zariadenia lesov“ (Az erdőrendezés tanácskönyve). Svoje odborné práce uverejňoval v Erdészeti Lapok (1864, 1890, 1892, 1895). Predčasná smrť žiaľ znemožnila pokračovanie aj v jeho vynikajúcej lesníckej literárnej činnosti, ktorej sa vyše tridsať rokov venoval. Zomrel vo veku nedožitých 58 rokov, 25. apríla 1898 v Budapešti, kde je pochovaný na cintoríne Farkas rét. Vynikajúci uhorský lesník, ministerský radca Albert Bedő v nekrológu o ňom uviedol: „Patril k priekopníkom uhorského lesníctva, tak na služobnom ako aj spoločenskom poli slúžil vždy verne a usilovne našim odborným záujmom, za čo si zasluhuje úctu a uznanie nás všetkých“.

K vôli úplnosti uvedieme ešte ďalšieho významného príslušníka rodu Belházy aj keď nebol lesníkom, ale banským inžinierom a vynikajúcim numizmatikom.

Ján Nepomuk Belházy pochádzal z kremnickej vetvy Belházyovského rodu. Narodil sa v Kremnici 19. apríla 1823. Banícke a minciarske prostredie vtedajšej Kremnice zrejme ovplyvnilo jeho životnú dráhu. Po skončení strednej školy v Kremnici absolvoval právnické a banícke štúdium. V roku 1844 sa dostal na lesnícky ústav Baníckej akadémie v Banskej Štiavnici. V roku 1847 vstúpil do štátnej služby, najprv bol banským adjunktom v Smolníku a Rožňave, neskôr sa stal banským inžinierom v c. k. banskom kapitanáte v Chmutove a Plzni. V rokoch 1856 – 1867 slúžil na Banskom riaditeľstve v Pešti, Pécsi a Cluji. V roku 1867 ho menovali za ministerského tajomníka na Ministerstve financií v Budapešti, kde od roku 1871 viedol banské oddelenie. Od roku 1895 bol na odpočinku. Ján Nepomuk Belházy sa stal vynikajúcim numizmatikom. Napísal niekoľko štúdií o uhorských minciach a numizmatických otázkach. V roku 1899 vyšla v Banskej Štiavnici jeho práca o váhových mierkach starých uhorských razieb mincí (A régi magyar pénzverési súlymértékek). Pozornosť venoval váhe, špecifikám a hodnote starých mincí. Viac prác a štúdií publikoval aj v nemčine. Veľmi cennú numizmatickú zbierku daroval kremnickej mincovni. Ján Nepomuk Belházy zomrel 20. apríla 1901 v Budapešti, tesne po dovŕšení 78 rokov.

Július Burkovský

60. výročie vzniku Vyššej lesníckej školy v Remetských Hámroch

Lesnatosť Bukovských vrchov, Laboreckej vrchoviny, Vihorlatských vrchov, Slánskych vrchov a Nízkych Beskyd bola vysoká, avšak kvalifikácia vonkajšej prevádzky lesníckej prvovýroby najnižšia v rámci Slovenska... Štátna lesnícka škola v Jelšave (založená 21.12.1945) nemala reálne podmienky zvládnuť požiadavky na vzdelanie z uvedenej rozsiahlej oblasti.

Táto skutočnosť vyvolala potrebu zmeniť sídlo Štátnej horárskej školy zo Žarnovice do Humenného. Škola bola umiestnená v kaštieli bývalého majiteľa grófa Andrásyho. Vyučovanie začalo v októbri 1946, podľa učebného plánu ŠHS v Jelšave. V roku 1950 bol názov školy zmenený na Štátnu lesnícku školu v Humennom. Absolventi tejto školy sa osvedčili veľmi dobre vo funkciách horárov, lesníkov, technikov a mnohí aj ako vedúci poľesí.

Väčšina absolventov oboch ŠHS v priebehu 60. rokov zvýšila kvalifikáciu diaľkovým štúdiom na SLŠ v Lipovciach a od roku 1964 v Prešove.

September 1951 je najvýznamnejším medzníkom v histórii lesníckeho školstva na východnom Slovensku. Zákonom bolo rozhodnuté, že Štátna lesnícka škola v Humennom a tiež v Lipovskom Hrádku sa mení na Vyššiu lesnícku školu s maturitou. Postupne pribúdajúci počet ročníkov i tried denného štúdia a začiatok diaľkového si vynútili hľadať nové priestory. Navyše armáda prejavila záujem o kaštieľ pre vojenské účely.. Mesto Humenné nedokázalo poskytnúť vhodné objekty pre školu a po viacerých rokovaniach bolo rozhodnuté, že škola bude umiestnená v kaštieli v Remetských Hámroch okres Sobrance. Počas hlavných prázdnin v roku 1952 bol inventár po roku existencie vojenskými nákladnými autami prevezený do areálu bývalej majiteľky, grófy Gladys

Fotografia hlavného objektu bývalej školy v Remetských Hámroch.

Vanderbilt-Széchényi. Okrem hlavného objektu – secesného kaštieľa boli pre existenciu školy využité i ďalšie objekty, vrátane hospodárskych budov. Všetky sa nachádzali v starostlivo udržiavanom parku. Pre školský rok 1952/53 boli v ročníku prvom dve triedy, jedna v druhom a jedna v treťom ročníku. Blízkosť lesných porastov pohoria Vihorlat bez zriadenia školského poľsia umožňovala vytvárať demonštračné objekty pre praktickú výuku pestovnej i ťažbovej činnosti. Chýbali iba rovnomeré a zmiešané ihličnaté porasty...

Z viac ako skromných podmienok boli vytvárané podmienky pre kvalitnú perspektívnu existenciu školy. Žiaľ, z doteraz oficiálne nezistených príčin došlo k ničivému požiaru počas polročných prázdnin v šk. roku 1955/56, v nočných hodinách z 31.1. na 1.2.1956...Mimo-

riadne silné mrazy nedovolili zabezpečiť potrebný prísun vody z jediného možného zdroja k požiarisku...

Zanikla stavba mimoriadnej hodnoty nielen z pohľadu jej finančného ohodnotenia so všetkým vnútorným zariadením, učebnými pomôckami, hodnotnou knižnicou, majetkom učiteľov i skromným študentom...

Doteraz nikto nevyjadril názor, či myšlienku, že aké by boli spomienky na zánik školy v prípade, že sa neudial počas prázdnin a vďaka bohu bez uby-

tovaných študentov?

Areál bývalej školy sporadicky navštevujú bývalí študenti, ktorých je stále menej. Všetkých poteší skutočnosť, že pred zvyškom bývalej honosnej stavby, ktorý predstavujú tri kamenné bolúky sa nachádza jedno z troch významných lesníckych miest v obvode OZ ŠL Sobrance. Bolo otvorené 8. novembra 2007 a vďaka aj pri tejto spomienke patrí vedeniu š.p. LESY SR v Banskej Bystrici!

Údaje na informačných textoch slúžia nielen tým, ktorí majú k tejto lokalite aj po vyše polstoročí bližší vzťah, ale aj náhodným návštevníkom pri návšteve vyhľadávaného prírodného skvostu v CHKO Vihorlat – Morskému oku...

Pre úplnú informáciu ešte jeden dátum: VLŠ po presťahovaní z Humenného začala prípravu stredoškolských odborníkov dňa 2. septembra 1952, teda pred šiestimi decéniami...

Ladislav Maxim

Interier vily.

Exterier vily pred požiarom.

Vila po požiaru.

Počas uplynulých niekoľko rokov sa v rubrike Za prírode blízким hospodárením v lese publikovalo už množstvo článkov, v ktorých bolo prezentované celé spektrum prírode blízких postupov tak, ako ich realizujú lesní hospodári v objektoch Pro Silva. Dobrých príkladov však nie je nikdy dosť a určite nezaškodí za nami vycestovať aj za hranice našej republiky. Zvlášť, keď nejde len o lokálnu ukážku záujmu lesného hospodára, ale o ucelený systém hospodárenia v lesoch, ktoré sa smelo môže označiť za výberkové. Za kolísku cielave-domého výberkového hospodárenia je právom považované Švajčiarsko, výmera výberkovo obhospodarovaných lesov

sa tu počíta na desiatky tisíc hektárov. Keď však od chorvátskych kolegov prišla informácia, že u nich sa v celom páse bukovo-smrekovo-jedľových lesov na severozápade krajiny v pohorí Kapela a Gorski Kotor hospodári na výmere takmer 200 000 ha výberkovo, bolo hneď jasné, kde si Pro Silva Slovakia zvolí cieľ svojej ďalšej študijnej cesty. Začiatkom septembra sa tak autobus slovenských lesníkov plných očakávaní vybral do Zalesiny, aby si overili túto informáciu, ale hlavne načerpali nové poznatky z výberkového hospodárenia, ktoré sa síce rozvíja aj na Slovensku, praktických príkladov je však zatiaľ veľmi málo. Samozrejme, počas krátkého 1-dňového pobytu vo výberkových lesoch nebolo možné spoznať celú oblasť výberkovania, avšak už samotná cesta naprieč pohorím Kapela dávala tušiť, že chorvátski lesníci tu hospodária inak, než sme zvyknutí u nás. Žiadne dorúbané otvorené plochy, žiadne pásy jednoliatych mladín či prebierkových porastov. Všade len les, ktorý navonok vyzeral akoby sa v ňom nehospodárilo. O opaku sa však účastníci mohli presvedčiť už zakrátko, keď sa dostali na ukážku priamo do lesa. Tie boli rozdelené podľa formy hospodárskeho spôsobu, ktorá sa uplatňuje v závislosti na podloží. Na vápencoch je to jednotlivý výber, na silikátoch skupinová forma výberu stromov k ťažbe. Výberkové lesy v tejto časti krajiny obhospodarujú takmer výhradne štátni lesníci. Na 2 lokalitách s celkovou výmerou 450 ha zverili lesy pod odbornú správu lesníckej fakulty v Záhrebe, ktorej zástupca, profesor pestovania Igor Ančič a zároveň predseda chorvátskej organi-

Za prírode blízким hospodárením v lese

Výberkové hospodárenie v chorvátskych lesoch

zácie Pro Silva bol sprievodcom celého odborného programu. Od neho sa účastníci mohli dozvedieť históriu výberkových lesov, ktoré sa tu postupne vyformovali ako nárazníková pohraničná oblasť pred tureckými vpádmi, keď boli zverené pod vojenskú správu. Toto dedičstvo novodobí lesníci zachovali a ďalej ho rozvíjajú výberkovým hospodárením, aké prevzali od svojich predchodcov. Určite im v tom nahrávajú aj vhodné klimatické, pôdne a terénne podmienky. Ročný úhrn zrážok dosahuje až 2000 mm, pôdy sú hlboké, pomerne dobre zásobené, lesy sa nachádzajú na náhornej plošine a miernych svahoch v nadmorskej výške od 750 do 1350 m, hustota cestnej siete je okolo 24-25 bm na 1 ha. Výberkové lesy sú v podstate vyprofilované v troch vrstvách, ktoré sú rozdelené podľa hrúbky d1,3 na dolnú vrstvu (10-30 cm), strednú vrstvu (31-50 cm) a hornú vrstvu (nad 51 cm). Vek porastu pritom nehrá rolu a v popise porastov v lesných hospodárskych plánoch nie je vôbec ani uvádzaný! Kritériom rubnej zrelosti sa tak stáva cieľová hrúbka stromov – pre buk je stanovená na 55-60 cm, pre smrek a jedľu dokonca na 65-70 cm. Pri takýchto rozmeroch sa dá rýchlo zrátať, že napr. jedle, ktoré tu v porastoch prevládajú a majú až 65-75% zastúpenie, sa ťazia pri objemovosti až 10 – 15 m³. A sú pritom zdravé. Celkovo je možné skonštatovať, že vitalita jedle je obdivuhodná, typické „bocianie hniezda“, ktorými sa vyznačujú zrelé jedince jedle u nás sú len ojedinelé, väčšinou i pri vysokom veku majú jedle i výškový prírastok a zachovávajú si typickú kuželovitú korunu. Čo však s ťažbou

takýchto veľikánov? Podľa všetkého s ňou nemajú chorvátski lesníci žiadne problémy. Realizuje sa takmer výhradne pomocou lesných kolesových traktorov vyťahovaním za lanom, pritom sa však kmene, ktoré nezriedka dosahujú dĺžku cez 30 m, kráčia už poraste na sortimenty od 4 do 8 m. Traktory sa pohybujú po približovacích cestách a linkách, o ich pravidelnom rozmestnení a teda o určitej priestorovej úprave je však ťažko hovoriť, pretože ak sú výhodou mierne svahy, pohyb techniky v poraste je sťažený členitosťou terénu, predovšetkým balvanovitými útvarmi. S odbytom takejto „nadrozmernej“ guľatiny nie sú žiadne ťažkosti, preto chorvátski les-

níci nevidia dôvod ťažiť tenšie kmene a tým tratiť na prírastku. Ten je ešte i pri vysokom veku značný, o čom sa účastníci mohli presvedčiť na zrúbaných pňoch po ťažbe. Vo všeobecnosti sa pohybuje okolo 8 m³/ha za rok, čo umožňuje realizovať ťažbu na úrovni 80 m³ za decénium. Toto množstvo je vo väčšine porastov ešte aj prekračované, pretože vo výberkových lesoch je veľmi vysoká zásoba od 400 do 500 m³/ha. Ťažbový etát tak dosahuje okolo 25%, prípustné maximum je 30%, čo je v prepočte až okolo 100-130 m³/ha. Keď uvážime, že s výnimkou zdravotné výberu a pomeštných výchovných zásahov ide poväčšine o rubne zrelé stromy už vyššie uvedených parametrov, je jasné, že takýto les je ozajstným výrobným prostriedkom, ktorý jeho obhospodarovateľovi prináša adekvátne zisky. Tie sa ešte znásobujú minimalizáciou nákladov na pestovateľskú činnosť, ktorá v podstate nepozná umelú obnovu lesa a výkony na ňu nadväzujúce a obmedzuje sa na úpravu nárastov, na prestrihávkou a prečistky prirodzene sa obnovujúcich mladých lesných porastov.

Výberkové hospodárenie určite nie je jednoduché a prináša so sebou aj niektoré problémy, o ktorých vedie i naši lesníci, ktorí sa ho rozhodli praktizovať. Nesporné výhody, ktoré sú z nim spojené a ktoré sú naznačené v i tomto stručnom príspevku, by však mali primäť i ďalších našich lesných hospodárov, aby ho zobrali na vedomie ako serióznou alternatívu k štandardným spôsobom hospodárenia a všade tam, kde preň existujú podmienky, začali i s jeho praktickou realizáciou.

Rudolf Bruchánik

Technická univerzita vo Zvolene šesťdesiatročná

Rok 2012 je bohatý na výročia, ktoré sú spojené s Technickou univerzitou vo Zvolene. V tomto roku si pripomíname 250 rokov od založenia najstaršej vysokej školy technického zamerania v Európe i na svete. V roku 1762 cisárovná Mária Terézia založila v Banskej Štiavnici Praktickú školu, ktorú v roku 1770 povýšila na Banícku akadémiu, na ktorej sa začali vyučovať aj lesnícke disciplíny a kde sú aj korene dnešnej Technickej univerzity vo Zvolene. Stále nájstojčivejšia potreba vysokoškolsky vzdelaných lesníckych odborníkov vyústila v roku 1807 do zriadenia Lesníckeho ústavu pri Baníckej akadémii

tedra spoločenských vied a Katedra telesnej výchovy. Okrem dennej formy štúdia, hneď od začiatku, organizovala aj štúdium popri zamestnaní.

Drevárska fakulta mala po presťahovaní vysokej školy z Košíc do Zvolena, z dôvodu nedostatku profesorov a docentov, iba jednu katedru: Katedru drevárskej výroby, ktorá sa organizačne rozčleňovala na ústavy, ktoré riadili externí učitelia:

ústav mechanickej technológie dreva, ústav drevárskych strojov, ústav podnikovej prevádzky. V šk. r. 1955/56 boli obsadené tri profesorské miesta odborníkmi z drevárskej výroby a počet katedier sa zvýšil na sedem: Katedra jazykov, Katedra matematiky a fyziky, Katedra chémie, Katedra mechaniky a strojnictva, Katedra mechanickej technológie dreva, Katedra drevárskych výrobov a Katedra zariadení a prevádzky drevárskych závodov. K dennej forme štúdia pribudlo od roku 1953/54 aj štúdium popri zamestnaní.

Štúdiom na oboch fakultách trvalo 8 semestrov. V akademickom roku 1955/56 bolo štúdium predĺžené na 10 semestrov. VŠLD bola jednou z prvých škôl na Slovensku, ktoré zaviedli výrobnú prax študentov. Študenti Drevárskej fakulty praxovali v podniku Bučina a študenti Lesníckej fakulty na školskom lesnom závode.

Okrem základného poslania – výchovy vysokoškolských odborníkov sa na škole už od roku 1952 začína vedecko-výskumná činnosť, ktorá vyplýva hlavne z požiadaviek praxe. Významným medzníkom pre ďalšie rozvíjanie výskumných aktivít bol rok 1957, kedy bol zriadený Vedecký ústav lesnícky a Vedecký ústav drevársky. Výsledky vedeckovýskumných prác boli najskôr zverejňované v Zborníku VŠLD.

Už v roku 1952 bola zriadená Štátna študijná knižnica. Pre výskum a praktickú výučbu lesníkov bolo v roku 1958 zriadené Fakultné lesné hospodárstvo, ktorý obhospodaroval vyše 7000 ha lesnej pôdy. Študentský domov Ľudovíta Štúra s kapacitou 600 lôžok a slobodárne boli postavené v rokoch 1958 – 1962. Štvrtý pavilón študentského domova slúžil od roku 1960 ako základný objekt Drevárskej fakulty.

Po príchode vysokej školy do Zvolena obnovil svoju činnosť vysokoškolský

Začiatok vysokoškolského štúdia vo Zvolene je spojený s rokom 1952, kedy bola Vysoká škola poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva v Košiciach zrušená a z jej dvoch fakúlt vznikli dve samostatné vysoké školy: Vysoká škola poľnohospodárska v Nitre a Vysoká škola lesnícka a drevárska, ktorá bola umiestnená do Zvolena. Vysoká škola lesnícka a drevárska (VŠLD) vo Zvolene mala na začiatku dve fakulty: lesnícku a drevársku, ktorá bola jedinou v Československu a jedna z prvých v Európe. Obidve fakulty sa členili na katedry, pričom využívali spoločné katedry všeobecného charakteru, ktoré boli riadené priamo rektorátom.

Lesnícka fakulta mala v akademickom roku 1952/53 štyri katedry: Katedru lesnej výroby, Katedru ochrany lesov, Katedru hospodárskej úpravy lesa a lesníckej ekonomiky a Katedru lesnej ťažby a lesníckych stavieb. Na fakulte začínalo spolu 28 pedagogických pracovníkov, z toho 2 profesori, 1 docent a 25 odborných asistentov a lektorov. V roku 1958 sa zmenila vnútorná organizácia fakulty, počet katedier sa zvýšil na osem: Katedra pestovania lesov, Katedra botaniky a pedológie, Katedra zoológie a ochrany lesov, Katedra hospodárskej úpravy lesa a lesníckej ekonomiky, Katedra lesnej ťažby a lesníckych stavieb, Katedra geodézie a fotogrametrie, Ka-

v Banskej Štiavnici, uplynulo teda 205 rokov od začiatku lesníckeho vysokoškolského štúdia na Slovensku. Po rozpade monarchie sa škola koncom roka 1918 presťahovala do Šoprone. Štúdium lesníctva sa obnovilo až v roku 1939 na Slovenskej vysokej škole technickej v rámci Odboru lesníckeho a poľnohospodárskeho inžinierstva. Z tohto odboru vznikla v roku 1946 Vysoká škola poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva (VŠPLI) v Košiciach. Škola mala dva odbory: poľnohospodársky a lesnícky, ktoré sa v roku 1951 pretransformovali na fakulty. Na lesníckom odbore vzniklo v roku 1949 drevárske oddelenie so štvorročným študijným plánom. Od roku 1952 je lesnícke a drevárske vysokoškolské štúdium pevne ukotvené v meste Zvolen, ktorého predstavitelia sa veľkou mierou zaslúžili u umiestnenie Vysokej školy lesníckej a drevárskej do regiónu s najväčšou lesnatosťou, koncentráciou moderného drevospracujúceho priemyslu a lesníckych inštitúcií.

Promócie.

ský športový klub Slávia. Na jeseň roku 1955 skupina študentov druhého ročníka LF a DF založila folklórny súbor Poľana.

Ďalšie roky sú charakteristické rozvojom obidvoch fakúlt a nárastom záujmu študentov o štúdium lesníctva a drevárstva a to aj zo zahraničia. Po roku 1966 dochádza k rozvinutiu postgraduálnej formy štúdia. Fakulty si začali v roku 1964 vydávať samostatné vedecké zborníky. V roku 1965 sa začalo na ploche 28,38 ha budovať Arboretum Borová Hora, ako demonštračný objekt pre potreby výučby v oblasti lesníckej dendrológie. Celoškolský význam mali Vývojové dielne a laboratória, ktoré boli dané do užívania roku 1972. V ich priestoroch bol umiestnený aj Ústav výpočtovej techniky. V roku 1968 začal vysielať Internátny rozhlas.

Po roku 1968, v rámci prestavby vysokoškolského štúdia, boli vypracované nové učebné plány s dĺžkou štúdia na LF 9 semestrov a na DF 10 semestrov, podľa ktorých sa začalo vyučovať v šk. r. 1975/76. V súlade s realizáciou „Projektu ďalšieho rozvoja čl. výchovnovzdeláva-

podárstvo a Aplikovaná ekológia. V roku 1992 mala Lesnícka fakulta 9 katedrií, na ktorých pôsobilo 10 profesorov, 19 docentov a 36 odborných asistentov. Drevárska fakulta poskytovala štúdium v piatich odboroch: Drevárske inžinier-

kovaná ekológia a environmentalistika. V roku 1996 bola vytvorená štvrtá samostatná fakulta – Fakulta environmentálnej a výrobnéj techniky (FEVT) poskytujúca vzdelávanie pre zabezpečenie ekologicky prijateľnej techniky a technológií, ktorá mala sedem katedrií, na ktorých vyučovalo 5 profesorov, 16 docentov a 23 odborných asistentov.

V spolupráci s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici sa začalo vyučovanie na Univerzite III. veku.

Na základe nového zákona o vysokých školách č. 131/2002 Z.z. bolo zavedené 3-stupňové vysokoškolské vzdelávanie, Európsky kreditný systém a ekonomická samostatnosť školy. TU vo

Zvolene prestáva existovať ako štátna rozpočtová organizácia a od 1. apríla 2002 sa stala verejnou vysokou školou.

Dlhodobé zámery vypracované až do roku 2016 vytyčili strategický cieľ, ktorým je na základe rozvoja vedeckého bádania poskytovanie vysokoškolského vzdelávania zahrňujúceho všetky tri stupne - bakalársky, inžiniersky a doktorandský, predovšetkým v oblasti lesníctva, drevárstva, ekológie, environmentalistiky, ekonomiky, manažmentu, strojárstva, informačných technológií, dizajnu, ochrany osôb a majetku a priemyselného inžinierstva. V roku 2009 bol ukončený proces akreditácie študijných programov a komplexnej akreditácie a TU vo Zvolene bola zaradená medzi univerzitné vysoké školy.

V súčasnosti si záujemcovia o štúdium na TU vo Zvolene môžu vybrať z viac ako 100 študijných programov v troch stupňoch štúdia. Vyučovací proces je zabezpečovaný na štyroch fakultách a siedmich celouniverzitných pracoviskách – Ústav cudzích jazykov, Ústav telesnej výchovy a športu, Arboretum Borová Hora, Centrum ďalšieho vzdelávania, Centrum informačných technológií, Vývojové dielne a laboratória a Vysokoškolský lesnícky podnik. Pedagógovia i študenti môžu využívať Slovenskú lesnícku a drevársku knižnicu a Vydavateľstvo TU. Študenti majú k dispozícii 1524 lôžok v troch študentských domovoch na Študentskej ulici, na Záhonku a na Barinách.

Technická univerzita vo Zvolene má v súčasnosti v systéme vysokých škôl na Slovensku jedinečné postavenie so zameraním na výskum a vzdelávanie v komplexe les – drevo – ekológia – environment. Svojim zameraním je jedinou na Slovensku.

Mária Rošková
Lesnícke a drevárske múzeum

stvo, Priemyselný dizajn nábytku, Stavba lesných a drevárskych strojov a zariadení, Podnikový manažment a Procesy spracovania dreva, ktoré zabezpečovalo 7 profesorov, 28 docentov a 59 odborných asistentov na deviatich katedrách.

V roku 1991, na základe rozhodnutia Akademického senátu, bola založená tretia fakulta – Fakulta ekológie, zameraná na vzdelávanie v oblasti všeobecnej ekológie, krajinskej ekológie a prírodného prostredia. Fakulta ekológie mala pri svojom vzniku 6 katedrií na ktorých pôsobilo 2 profesori, 5 docentov a 14 odborných asistentov. Trojročné bakalárske štúdium sa v roku 1992 pretransformovalo na 5-ročné inžinierske s jedným študijným odborom – všeobecná ekológia.

Prijatím zákona 26/1992 Zb. bol od šk. r. 1992/93 zmenený názov Vysokej školy lesníckej a drevárskej na Technickú univerzitu. Celkový počet študentov na škole narástol takmer trojnásobne, čo viedlo aj k nárastu pedagogických zamestnancov.

Fakulta ekológie bola od 1. januára 1995 premenovaná na Fakultu ekológie a environmentalistiky (FEE), ktorá v rokoch 1998 – 2006 pôsobila v Banskej Štiavnici. Od šk. r. 1998/99 je štúdium organizované v dvoch odboroch – apli-

Inaugurácia rektora prof. Ing. Rudolfa Kropíla, CSc. na akademickej slávnosti.

Akademická slávnosť pri príležitosti osláv 60 rokov VŠLD, 205 rokov vysokého lesníckeho štúdia na Slovensku a 250 rokov vysokého technického štúdia na Slovensku.

cej sústavy“ si optimalizácia učebného procesu od šk. roku 1980/81 vynútila skrátenie štúdia na 8 semestrov. Na Lesníckej fakulte sa zachováva jednoodborové štúdium „Lesné inžinierstvo“, na Drevárskej fakulte vznikli dva odbory „Ekonomika a riadenie drevospracujúceho priemyslu“ a „Technológia dreva. Výstavba hlavnej budovy školy s aulou prebiehala v rokoch 1977 – 1983, vyučovanie začalo na jeseň 1984.

Udalosti roka 1989 prinášajú mnohé organizačné zmeny aj na VŠLD. V šk. roku 1990/91 sa prechádza na 10 semestrálne štúdium. Na Lesníckej fakulte je možné študovať dva odbory: Lesné hos-

	EČV Poprad	značka argónu	Slovenská informačná služba (skr.)	začiatok tajničky	vyfúkali	obraz svätých na drevenej doske	batoch	turecké mužské meno										
pastvisko																		
zvykol si																		
Pomôcky: ZAR, A-lor, lema, Orsk	rozpusť v tekutine	zlostníci (expr.) zbavená kože																
kód Rumunska			pieskový presyp Z. časť tajničky						množstvo vyjadrené číslom	EČV Ružomberka	obyvateľia Irska	vokalizovaná predložka	predná strana mince	kód Nemecka	skratka etylcelulózy			
prežila nejaký úsek života									4. časť tajničky úradník na VŠ									
dozrievali																		
morská ryba						presekanie lesa kape				kráča 5. časť tajničky					3. časť tajničky			húžve
anglická číslovka						hodný (kníž.) neovláda					mesto v Rusku smutno							
lkaros												kód randu JAR krídlo (odb.)						
Pomôcky: Erato	neočakávané prekvapil	striedal hrubšie gulaté drevo								skratka violy boli platné					východisková čára (voj. skr.) brúsil			
znetvorovať									pridá, pripojí tuchla (nár.)									
zhriňa									kráti si čas vo vode ženské meno									geometrické teleso
záhradné kvety						múza ľudobostného básnictva hašterivo						takto značka brómu						
obidve						drobné odpadky skratka októbra						časť krosien otcov dedo						
ľúbili										kráľovič osobné zámeno								
kód Indie			aká (hovor.)				ostrov v Malých Sundách znelka						skratka lokálu polovný pes					
popevok			chumáč trávy						inakšie chaty na ruskom vidieku					zn. miliampéra pomocná veta				
				skratka výrazu lodiarsky						modla skratka mesiaca					dolná časť vlnovky			byvalé hlavné mesto Barmy
				na iné miesto							časť gauča skr. rádio- telefonu							
				koniec tajničky														
				určila pomocou testu														

MÁRIA RÁZUSOVÁ-MARTÁKOVÁ (1905–1964)

Horiace sviece rýchlo vyhasnú.

Uveríte?

Pri Banskej Bystrici začali upravovať autá pre lesníkov.

Pohodlie ako v osobnom voze, no priechodnosť ako traktor. Takéto požiadavky sú bežné pre lesníkov a poľovníkov. Keďže bežne dostupné autá sú alebo príliš drahé, alebo požiadavky nespĺňajú, začala v lete jedna zo súkromných opravovní áut pri Banskej Bystrici montovať na bežné vozidlá traktorové nápravy. Záujem je obrovský. „Ozvali sa nám už desiatky záujemcov, plánujeme naše upravené autá ponúknuť aj štátnym lešom v práve vyhlásenej obchodnej súťaži,“ tvrdí majiteľ servisu. Jedinou nevýhodou nového modelu podľa neho je, že dosahuje iba rýchlosti bežnej pre traktor.

Rubriku pripravuje Ferko Tárjako

Zasmejte sa

Kohn sa modlí v synagóge a vedľa neho sedí jeho pes, ktorý sa tiež modlí. Stein ich oboch pozoruje a potom poznamená:

- Počúvajú, Kohn, toho ich psa by ste mali vziať na Kolibu a urobiť z neho filmovú hviezdu.

- Mne to hovoria! Jemu to povedia! On chce byť účtovníkom.

CS

A pre tých, ktorí zatiaľ tento vtip nedostali e-mailom:

Traja THP v pekle dostali šancu ísť do neba, keď splnia Diablove úlohu. Diabol povedal:

„Vidíte tam tie 3 opice? Keď dokážete svojim rečníckym umením prvú rozosmiať, druhú rozplakať a tretiu presvedčiť, aby sa dala dobrovoľne zavrieť do klietky, prepustím vaše duše. Všetci ste určite dobrými rečníkmi, tak by sa vám to snád mohlo podariť“

Prvý úradník bol z ministerstva dopravy, prišiel k opici. Rečnil, rečnil, ale opica sa na neho znudene pozerala a ignorovala ho. Ostatné opice reagovali obdobne.

„Do pekelných plameňov ťa hádzem navždy“ - zvolal diabol.

Druhý úradník bol z policajného zboru a ten mal ešte menej šťastia. Prvá opica mu vynadala, druhá ho oplula a tretia ho pohryzla.

„Do pekelných plameňov ťa hádzem navždy“ - zvolal diabol.

Tretí bol z Lesov SR. Pristúpil k prvej opici a niečo jej pošuškal do ucha. Opica sa smiala až sa za bruchu chytala. Druhá opica po jeho slovách úpenlivo plakala. Tretia opica vystrašene vykrikla, skočila do klietky, zamkla sa a rýchlo prehltila kľúč.

Diabol bol z toho úplne vedľa. „Ako si to urobil?“ - pýtal sa a zamestnanec LESOV SR odpovedal:

„Prvej opici som povedal, kde pracujem, druhej som povedal koľko zarábam a tej tretej som povedal, že hľadáme nových zamestnancov“.

CS

Stredný vek je vtedy, keď už chápeš, že nedokážeš zmeniť tento svet, no ešte ťa to trochu rozčuľuje.

Naše zariadenia

Chata Slanická osada

Milan Longauer

Chata Slanická Osada ponúka návštevníkom príjemné ubytovanie v drevenom zrubu nachádzajúcom sa v tesnej blízkosti Oravskej priehrady. Je to priestrané dobre vybavené zariadenie pre 12 osôb v troch štvorlôžkových izbách. Ubytovacia kapacita je kvalitatívne rozdelená na 9 pevných lôžok a 3 prístelky. Kuchyňa je kompletne zariadená spotrebičmi a štandardným vybavením. Pri chate je vonkajšie ohnisko. Na stravovanie je možné využiť hotel Slanica v tesnej blízkosti zariadenia. Nákup potravín môžete realizovať v neďalekom Námestove.

Slanická Osada je miestna časť Námestova. Je to novo vytvorené turistické stredisko, ktoré sa vybudovalo po dokončení Oravskej priehrady. Leží na jej južnom brehu v mieste, kde sa začína hlavný hrebeň Oravskej Magury. Lesnaté svahy Oravskej Magury schádzajú až k brehu vodnej nádrže. Charakteristika prostredia predurčuje okolie chaty hlavne na vodné športy. Na jej brehoch je viacero rekreačných oblastí s

možnosťami kúpania, jachtingu, vodného bicyklovania, člňkovania, surfingu, iných vodných športov. Ako atrakciu si môžete vyskúšať plavbu loďou po Oravskej priehrade. Plavebná relácia plavidla je z Prístavu smerom na Námestovo. Pri hoteli Studnička obopáva Vtáčí ostrov, ktorý je chránený pre výskyt vzácných vtákov, a

pokračuje na Slanický ostrov umenia. Na ostrove je 1/2 hod. prestávka na prehliadku ostrova. Je to pozostatok zaplavenej obce Slanica – jej návršia so zachovalým barokovým kostolom sv. Kríža a kalváriou. V kostole sa nachádza stála expozícia ľudového umenia zo zbierok Oravskej galérie a v exteriéri ostrova je lapidárium

oravskej kamenárskej tvorby 18. a 19. storočia. Po prestávke loď pokračuje do Prístavu. Celá okružná plavba trvá 1,5 hodiny.

Pre rybárov nádrž ponúka pestrý lov sladkovodných rýb najmä zubáča, kapra, šťuky a hlavátky, no vyskytujú sa tu i úhory, či sumce.

Záujemcovia o kultúru a históriu môžu ešte navštíviť Múzeum Oravskej dediny v Zuberici a Oravský hrad.

Okolie ponúka aktivity aj na zimné obdobie. SKIPARK Kubínska Hoľa je najväčšie lyžiarske stredisko na Orave. Ponúka 2 lanovky, 8 vlekov, SNB park, škôlka, servis, bufety, 4 veľké parkoviská. Južný svah poskytuje množstvo zaujímavých tratií. Svoje si nájdu začiatočníci ale pretekári. Vrchná stanica lanovky je v nadmorskej výške 1396 m.n.m.

Oravská priehrada, nazývaná aj Oravské more, jej šire vody a krásna prírodná scenéria sú magnetom milovníkov oddychu, vodných športov a jedinečnej ľudovej architektúry a umenia. Prvý projekt na postavenie železobetónovej priehrady na súčasnom mieste vznikol už v roku 1870. Nebol však zrealizovaný, tak ako mnohé ďalšie projekty. V rokoch 1945-1948 sa uskutočňovali ďalšie rozsiahle geologické prieskumy, na základe ktorých boli vypracované nové projekty. Práce prebiehali rýchlym tempom a 2. mája 1953 bol uvedený do chodu prvý agregát. Stavbu celej priehrady dokončili v roku 1954. Napustením priehrady boli zatopené obce: Ústie nad Oravou, Slanica, Osada, Oravské hámre, Ľavkov a dolné časti obcí Námestovo a Bobrov.

Receptár

Na jeseň sa snažíme využiť plody našich záhradiek a k najčastejším plodom patria tekvice. Okrem iného sú využiteľné na prívarky, na grilovanie, pečenie v rúre, no dnes ponúkame niečo iné:

Suroviny:

1 menšia sladká tekvica, dva strúčiky cesnaku, dve lyžice oleja, tavený syr, mletý muškátový oriešok, biele korenice, soľ, slanina, lyžica masla, 1 kocka bujónu alebo vývar, 1 smotana na šľahanie

Postup prípravy:

Nakrájanú a očistenú tekvicu pokvapkáme olejom a s pokrývaným cesnakom dáme piecť do rúry na cca 20 minút.

Po upečení roztlačíme tekvicu spolu s lyžicou masla, pridáme tavený syr, zalejeme vývarom zakryjeme a necháme chvíľku povariť na miernom ohni. Ochutíme soľou a korením podľa potreby. Rozmixujeme a zahustíme smotanou. Nakoniec opožime slaninku nakrájanú na rezance, ktorou prizdobíme a dochutíme hotovú polievku.

Dobrá chuť

Tekvicová polievka

Ahoj deti!

Pripravil som si pre vás zaujímavé hry. Najprv si zopakujeme pranostiky, ktoré nám hovoria aké bude počasie, úroda alebo iné udalosti. Potom si zistíme ako poznáme zvieratá a stromy v našich lesoch a nakoniec vystrihneme a nalepíme skladačku. Ak chcete získať pekný darček, napíšte mi pranostiky v správnom tvare, určite zviera a strom, vystrihnite jednotlivé diely skladačky, poskladajte a nalepte ich na papier. Poskladaný obrázok podpíšte, pridajte váš vek a poštovú adresu. Zo správnych odpovedí vyžrebujeme jednu, ktorá získa aj celkom novú knihu od Ľudovíta Šurinu *Les plný rozprávok*.

Jazvec Mišo

Váš kamarát jazvec Mišo

Pospájaj správne októbrové pranostiky. Vieš čo znamenajú?

Mnoho dažďa v októbri,
Na svätého Lukáše
Gálovo žito

nebuďe bito.
mnoho vetrov v decembri.
hojnosť chleba a kaše.

Poznáš zviera a strom?

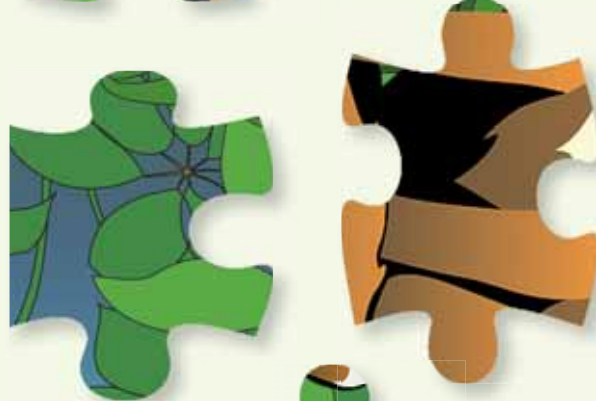
Na ich lovenie bolo
vyšľachtené špeciálne
psie plemeno - jazvečík.
Je to?

- a) Kuna lesná
- b) Jazvec lesný
- c) Lasica hranostaj

Keď odtrhneme stopku
mladých listov, vyroní
slzu bielej tekutiny.
Je to?

- a) Buk lesný
- b) Dub zimný
- c) Javor mliečny

Moja adresa je:

jazvec Mišo
redakcia časopisu Lesník
Námestie SNP č.8
975 66 Banská Bystrica

Kalendár akcií

28.10.2012
Burza exotov
 Farmárske trhy
 Agrokomplex Nitra

9.-11.11.2012
Minerály
 1. Výstava minerálov, drahých kameňov
 a fosílií
 Incheba Bratislava

10.-11.11.2012
Celoštátna výstava zvierat
 Agrokomplex Nitra

29.11.-30.11.2012
 Vinum Laugarício
**8. ročník medzinárodnej výstavy vína,
 vody a destilátov**
 Expo Center Trenčín

1.-2.12.2012
Medzinárodná výstava psov
 Agrokomplex Nitra

Pracovné jubileá

Október 2 0 1 2

20 rokov

Ing. Bušniak Emil,
 referent TPV – OZ Levice
Dolniak Peter,
 vedúci LO, LS Plášťovce – OZ Levice

25 rokov

Ing. Svrčková Jana,
 technik, LS Dubodiel – OZ Trenčín
Laco Ľudovít,
 vedúci LO, LS Žilina – OZ Žilina
Chýriková Iveta,
 fakturant ost. tovarov, výrobkov a služieb
 – OZ Sobrance

35 rokov

Ing. Kolenič Stanislav,
 referent obchodu – OZ Trenčín
Ňachaj Viktor,
 vedúci LO, LS Kokošovce – OZ Prešov

Životné jubileá

Október 2 0 1 2

50 rokov

Farkaš Peter,
 vedúci LO, LS Krásnohorské Podhradie –
 OZ Rožňava

Lapšanský Silver,
 vedúci LO, LS Spišská Nová Ves – OZ Prešov

Mgr. Figurová Tatiana,
 kurátor – historik, Stredisko práce s verej-
 nosťou a LDM, Zvolen – GR BB

Ing. Mika Luboslav,
 VORŠ – životné prostredie a ochrana prí-
 rody – GR BB

60 rokov

Ing. Uhrin Otto,
 riaditeľ OZ – OZ Levice

Ing. Svitok Marián,
 eferent vnútornej správy – OZ Prievidza

Staňo Marián,
 vedúci LO, LS Martin – OZ Žilina

Ing. Hliva Samuel,
 technik, LS Beňuš – OZ Beňuš

Duda Eduard,
 vedúci LO, LS Hanušovce – OZ Prešov

Rubriku spracovala Helena Turská

Opustili nás

Dňa 21. 7. 2012 sme sa rozlúčili na
 cintoríne v Polanoch, okres Trebiš-
 ov, s neb. Dr. Ing. Štefanom Ko-
 hánom, DhP. Celý život sa zaober-
 al rýchlo rastúcimi drevinami na
 VÚLH.

Dňa 1. 9. 2012 v Sečovskej Polian-
 ke, okres Vranov nad Topľou, s neb.
 Ing. Františkom Gáborom. Naposle-
 dy pracoval na OZ Košice.

Dňa 2. 9. 2012 v Čiernej nad Tisou,
 okres Trebišov s neb. Jozefom Ko-
 zákcom. Bol vedúcim lesného obvo-
 du v Boňanoch na VSN.

Češť ich pamiatke.

Oberačku na viniciach LESOV SR si vyskúšali aj pracovníci generálneho riaditeľstva

Nožnice, vedrá a vysoké čižmy sa namiesto počítačov na jeden deň stali hlavnými pracovnými prostriedkami viac ako desiatky pracovníkov ekonomického úseku generálneho riaditeľstva. Kolegovia, ktorí sa inak bežne zaoberajú účtovnými uzávierkami, kalkuláciami či kontrolingom, prišli vo štvrtok 3. októbra vypomôcť OZ Topolčianky so zberom hrozna. Nie že by si s niekoľkými hektármi podnikovej vinice nevedeli v Topolčiankach poradiť. Pre ľudí z kancelárií je to však vítaná zmena a pre niektorých celkom nová skúsenosť. Takmer všetky veľké firmy pripravujú pre svojich zamestnancov team building, takýto spôsob posilňovania väzieb v kolektívu dáva tomuto fenoménu celkom nový rozmer.

-vr-

